

Kč 11,90 / Sv. 017
Něm. DM 2,00 / Svč. Fr. 2,00

BASTEI

MOBA

G. FUNGER

JEHO VELKÉ WESTERNY

Cesta smrti

**BASTEI
MOBA**



Dva tucty Texasanů
a oddíl vojáků
ženou pětitisícové stádo
krav přes území Indiánů.
Je to spanilá jízda,
kterou na každém kroku
provází smrt...

MOBA BASTEI MOBA

G.F. FUNGER

JEHO VELKÉ WESTERNY

Cesta smrti

Nejprve byl slyšet dusot kopyt. O chvíli později se objevil na pokraji kruhu, který osvětlovala zář ohně, jezdec. Zastavil koně a zůstal chvíli bez hnutí. Pak zavržala kůže sedla. Jezdec sesedl. Pomalu přistoupil za zvuku cinkajících ostruh blíže.

„Ahoj,“ řekl ostře, „hledám Reba Warda. A asi jsem ho našel, co?“ Hleděl přes oheň na Reba Warda dřepícího na zemi. Byl to vysoký, urostlý a divoce vyhlížející chlap. Hluboko pod pásem měl dva kolty a pouzdra měl i v podpaží. Trochu si posunul klobouk do zátylku a usmál se.

Reb se klidně podíval na mladíka, který se chtěl stát slavným pistolníkem. Pak se mírně zeptal: „Co má být, hochu?“

„Čekal jsem v Dodge na to, že přijedete, Warde,“ řekl hoch sípavě a trochu stísněně. „Čekal jsem na slavného Reba Warda. A každému, kdo to chtěl slyšet, jsem řekl, že velký Reb Ward na mě silou a pohotovostí nemá.“

„Chceš se se mnou bít, kamaráde? Proč?“

„Jsem Jim Ringo a říkají mi Brazos Jim. Říká vám to jméno něco, pane?“

Při posledních slovech dopadly chlapcovy dlaně na pažbu revolverů. A celé tělo se mu rozechvělo netrpělivostí.

„Tak rychle, táhněte, ať vás můžu poslat k čertu!“ vykřikl divoce.

Reb Ward se ani nepohnul. Ale bylo jasně slyšet jeho otrávený vzdech. A pak řekl: „Ringova parta z Texasu? Občas jsem měl tu a tam co do činění s chlapy té bandy. Naposledy to na mě zkoušel Alamo Ringo. To bylo před dvěma roky. A je to už skoro čtyři roky, co se mi pokusil ukrást stádo Clay Ringo. Měl s sebou pěkně divokou verbež. Ale nepovedlo se mu to.“

„A před pěti lety se s vámi bil Jesse Ringo a byl zabit, že?“ zeptal se mladík chraptivě. „Jesse Ringo byl můj strýc,“ dodal.

A zase tleskl dlaní do pažby svého koltu. Náhle prudce zasyčel: „No tak! Vstaňte, Warde! Přišel další Ringo. A tentokrát to dopadne jinak! Mám plno důvodů, abych ...“

„Jen klid, hochu,“ přerušil ho Reb Ward hořce.

„Tak už se konečně zvedněte a táhněte kolt,“ procedil Jim Ringo skrze zuby. Jeho pružné tělo se vypjalo a bylo připraveno k rychlému činu.

Reb Wardse nehýbal. Mlčel.

Ale z vozu se ozval Buck Fargo: „Jime! Jimmy! Brazos Jime! Ach, hochu, ta vaše rodinka nestojí za moc, chlapi každopádně ne! Takže Jesse Ringo byl tvůj strejda? V Tombstonu vyloupil trezor a potom uprchl. Ukradl i koně Rebu Wardovi a protože Reb Ward chtěl svého výborného hřebce nazpět, vydal se tvého strejdu pronásledovat. Dokonce i když už ho vojsko přestalo pronásledovat, vydržel. V Hays City pak Ward spatřil svého koně stát před jedním lokálem, vešel dovnitř a tam po něm Jesse Ringo vystřelil. Co podle tebe, chlapče, měl Reb Ward dělat?“

Kuchař náhle zmlkl. Přistoupil o několik kroků blíž a pak řekl ostřeji:

„Tvůj strejda Alamo, chlape, byl zloděj dobytka. A chtěl

ukrást stádo Rebu Wardovi. A pokusil se o to i tvůj starší bratr Clay Ringo, hochu ...“

„To všechno vím!“ přerušil ho Jim Ringo chraptivě. „A taky tady nejsem proto, abych se mstil. Chci jenom prostě zjistit, jestli se ten slavný Reb Ward ještě dokáže bít.“

„To už zkoušelo moc bláznů, hochu,“ zavrčel Buck Fargo. „Všude se stavěli Rebu Wardovi do cesty taková hlupáci jako ty. V každém divočejším městě či táboře. Každý se chtěl proslavit a stát se tím chlapíkem, který Reba Warda ...“

„Dost, Bucku!“ řekl Reb Ward tvrdě a vstal. Zadíval se na Jima Ringa přes oheň. A několikrát se zhluboka nadechl.

„Jime,“ řekl pak hořce, „ještě to nemůžeš pochopit tak, jak to vidím já. Nech toho! Přestaň. Celá ta pistolnická sláva je jedno veliké peklo. A ty bys v něm musel žít a čekat, až jednoho dne přijde chlapík, který tě zabije. A pak bude žít on v tom pekle. Jsi ještě mladý ...“

„Je mi dvacet, pane!“

„Takže ještě mladší, než jsem si myslel!“

„Porazím vás, Rebe Warde!“

„Možná – a co pak? Potom se staneš tím slavným pistolníkem Jimem Ringem, který byl rychlejší než Reb Ward. A potom za tebou budou chodit odevšad všelijací slávychtiví hošánci a budou tě vyzývat na souboje. A potom se budeš muset neustále bít, abys vůbec zůstal naživu. A pak budeš muset... Reb Ward zmlkl. Zvedl ruku a otřel si obličej.

„Zůstaneš-li naživu dost dlouho, jednoho dne přijdeš na to, jaký jsi byl hlupák. V pětadvaceti se budeš cítit jako stařec, protože v pekle utíkají roky desetkrát rychleji. Budeš mít ošklivé sny a ...“

Opět zmlkl a vzdychl. Protože pochopil, že slovy nelze říci všechno.

Pomalů se otočil, ukázal mladíkovi záda a přistoupil k druhému vozu. Tam ležely na zemi asi dva tucty srolovaných přikrývek. Sehnul se, vyhledal tu svou a šel s ní k jednomu ze stromů. Tam poklekl a přikrývku rozbalil.

„Warde, vy nepůjdete spát,“ pronesl Jim Ringo ostrým hlasem. „Vyzývám vás na souboj! Nepůjdete spát! Přišel jsem, abych svedl souboj s velikým Rebem Wardem. Copak mám jít až k vám a dát vám kopanec nebo facku?“

Reb Ward se posadil na zem. Vyzul si pravou holínku, pak levou. Pak si znova klekl a pomalu rozepínal přezku svého opasku. Odepnul jej a odhodil několik kroků stranou. Pomalu se položil a přetáhl si přikrývku přes své dlouhatánské tělo až k bradě.

Úplně klidně pak řekl:

„Hochu, nepouštím se do souboje s každým otravou, který by se rád proslavil.“

Jim Ringo najednou chmátl po zbraních. Vytáhl se a zvolal: „Vstaňte! Nebo vás ...“

„Nemá to smysl, hochu,“ zamíchal se do věci ze směru od kuchyňského vozu hlas Bucka Farga. „Tady si prostě nezastřílíš. On odložil zbraň a chce spát. A kdybys i přesto chtěl střílet, tak to do tebe napálím z téhle brokovnice. Nasedni na koně a zmiz. Zmýlil ses. Reb Ward nikdy nebojuje jen tak pro zábavu nebo proto, aby dokazoval, že je s koltem rychlejší než leckterý blázen, který si to chce ověřit. Reb Ward vždy chránil svůj nebo jemu svěřený majetek. A protože jsme u cíle, nemůžeš mu stádo ukrást, aby tě musel pronásledovat.“

„Tak mu potom ukradnu koně!“ vyštěkl mladík. „Vím, že jezdí na velikém hřebci, takže si teď pro toho hřebce dojdů támhle do ohrady. Warde, to mě nezadržíte ani teď?“

„Jenom si toho hřebce vezmi, kamaráde,“ zamumlal Reb ze svého pelechu. „Jen si ho vem! Než bych na tebe

měl střílet, to se radši toho hřebce vzdám. Však on tě stejně setřese, jakmile si na něho sedneš. Kdysi jsem býval taky takový divoch jako ty a chtěl jsem tehdy taky dobýt všechnu slávu světa. A nikdo mě nevaroval před peklem, kterým jsem potom musel projít.“

Po těchto slovech si přetáhl příkrývku přes obličej a obrátil se na bok.

Jim Ringo celý roztřesený vydechl. Buck Fardo si vzal z vozu brokovnici a držel ji připravenou ke střelbě.

Jim Ringo zasunul kolty do pouzder a chvíli stál se skloněnou hlavou.

„Jednoho dne se stejně utkám s Rebem Wardem,“ řekl pln vzdoru. „Udělal jsem ze sebe blázna. Nebere mě vážně. Ale já mu ještě dokážu, že jsem lepší než on. Hej, Rebe Warde, až zase poženete stádo, zastavím vás. A pak si to spolu rozdáme!“

Odkráčel ke svému koni, nasedl a rozjel se směrem k městu. Jistě byl vnitřně velice zmaten a musel teprve strávit to, co prožil. Stále ještě nedokázal pochopit, proč byla jeho výzva odmítnuta. Bude muset přemýšlet ještě hodně dlouho, proč byl Reb Ward docela jiný, než jak ho líčí všechny ty legendy a historky.

Ale vždyť skutečnost bývá často úplně jiná.

A bojovník ještě zdaleka nemusí být slávychtivý zabiják, který slepě vyhoví každé výzvě k souboji.

Možná, když se Jim Ringo dostatečně dlouho zamyslí, jednoho dne přijde na to, proč není bojovník a pistolník totěz.

Znovu se ozval dusot kopyt. Tentokrát se ovšem od města k tábořišti neblížil jen jeden jezdec.

Buck Fargo si pospíšil ke kuchyňskému vozu a vzal opět do ruky brokovnici. Reb Ward vstal, nazul si holínky a připnul si opasek se zbraněmi.

Byli to dva jezdci. Jedním z nich byl Cliff Morrow,

kterému patřilo stádo, jež hnal Reb do Dodge City. Vedle něj stál urostlý chlapík, jehož bílá bradka dostala v záři ohně načervenalý odstín. Na hlavě měl klobouk se širokým okrajem. Pod dlouhým lahvově zeleným sakem měl oblečenou světle zelenou vestu. Ve světle ohně se zaleskly hodinky na řetízku.

Oba jezdci sesedli. Cliff Morrow byl dokonce ještě o poznání vyšší než Reb Ward. Byl i rozložitější a vypadal mohutně a majestátně. Sundal si klobouk a otřel si pot z čela. Jeho vlasy teď vypadaly v záři ohně narezlé, ale za dne byly jasně žluté.

Reb Ward si už o Cliffu Morrowovi nedělal žádné iluze. Tenhle obchodník s dobytkem vždycky nakoupil v Texasu obrovská stáda a nechal je schopnými honáky dopravit až do Kansasu. Byl chladný, tvrdý a lakotný.

Zůstal stát s cizincem u ohně a díval se na Reba.

„Rebe,“ řekl polohlasně, „mám pro vás všechny malé překvapení. Ale nejdřív bych tě chtěl seznámit s tímto džentlmenem, Rebe. Pojď sem, je to důležité.“

Reb se klidně pohnul. Cizinec mu byl čímsi povědomý. Když se před oběma muži zastavil a cizinec smeknul klobouk, Reb jej poznal.

Oba se najednou zasmáli a mezitím řekl Cliff Morrow:

„To je šéf mého stáda, plukovníku.“

„Znám ho, Morrowe,“ řekl muž a podal Rebovi ruku. „A říkal jsem vám hned, že moje nabídka platí jen tehdy, když stádo přizene na sever Reb Ward. Jinak si koupím raději jiné stádo a najmu si jako vrchního honáka Reba Warda.“

Tato slova pronesl obrácen ke Cliffu Morrowovi. A pak se zase podíval na Reba.

„No, hochu,“ řekl, „určitě si ještě na mne vzpomínáš.“

„Jistě, plukovníku Lorringu,“ usmál se Reb. „Před víc než deseti lety jsem byl nejmladším a nejneposlušnějším

poručíkem vašeho pluku.“

„Tostedy byl, hochu,“ zasmál se starý obr. „Ale i když jsi mi dělal starosti, byl jsem na tebe pyšný. Po válce jsem se ti už bohužel nemohl věnovat, protože mě odveleli do Washingtonu.“

„Taky to potom se mnou šlo velice rychle z kopce,“ řekl Reb.

„Bez svého otcovského přítele jsem se s armádou jaksi nepohodl. A byl jsem moc rád, že válka brzy skončila.“

Upřel na chvíli pohled na Cliffa Morrowa, pak opět na plukovníka. „Co má znamenat ta debata, kterou jsem právě slyšel?“

„Posaďme se,“ řekl plukovník a zamířil k Rebově sedlu, které ještě pořád leželo u ohně. Pomaju se posadil a odfukoval při tom námahou. Oba další muži si dřepí. Plukovník pak vylovil cigarety a nabídl jim. Vzadu tiše zakašlal Buck Fargo a plukovník otočil hlavu, řka:

„Jestli máte rád dobré cigarety, přáteli, tak si taky poslužte.“

Buck Fargo přistoupil, vzal si cigaretu a nechal pak kolovat hořící větvičku z ohniště. „Tohle je nejlepší honácký kuchař na Chisholm Trialu,“ řekl Reb mírně. „Jmenuje se Buck Fargo a když se někdo přiblíží k jeho hrncům na míň než deset yardů, šílené se dokáže rozzuřit.“

„No, správný kuchař si svoje náčiní střeží jako oko v hlavě,“ zabručel plukovník a podíval se na Cliffa Morrowa.

Ten podivně zíral na Reba Warda a pronesl:

„Ještě nejste u konce s hnaním, Rebe. Dodge City není konečná. Poženem dál.“

Reb Ward chvíli mlčel. „Kam?“ zeptal se pak mírně, velice mírně.

„O tisíc mil dál... až k Powder River,“ odvětil Cliff Morrow stejně mírně a pohled mu při tom zchladl a

ztvrdl.

Buck Fargo, který seděl trochu stranou, se začal smát.

Ale Rebovi do smíchu nebylo. Jen mlčky zíral na Cliffa Morrowa. A ten se teď pustil do podrobnějšího vysvětlování. Hleděl na žhavý konec své cigarety a říkal:

„Vy a vaši lidé máte se mnou smlouvu, že Rebe? A v té smlouvě stojí, že každý muž musí až do konce hnání plnit všechny své povinnosti. Každý jezdec, který skončí dřív, ztrácí nárok na mzdu. Konec hnání – tedy místo určení – stanoví majitel stáda. Tak je to ve smlouvě, že?“

„Jistě,“ řekl Reb. „Ale v úvahu přicházela pouze tři města: Hays City, Abilene nebo Dodge City. Jen o jednom z těchto tří měst byla řeč. A protože v Dodge City byly výkupní ceny dobytka nejvýhodnější, přihnali jsme stádo sem. O hnání až téměř k hranicím Montany není ve smlouvě nic.“

Když zmlkl, poklekl Cliff Morrow do kolen. Jeho smích byl chladný a suchý, když řekl:

„Cíl určuji já. Vy a vaši lidé jenom ženete stádo. A u cíle ještě nejsme. Musíme až za Powder River. Kdo skončí dřív, přijde o mzdu.“

„To potom chlapi dělali čtyři měsíce zadarmo? To se potom bili celé ty dlouhé míle jen tak pro nic za nic? To potom zemřeli cestou Pete a Line zbytečně? A Wego se v Red River taky utopil zbytečně? Morrowe, mám dojem, že se mnou ještě budete mít spoustu nepříjemností.“

Řekl to tvrdě a varovně, Clif Morrow přimhouřil oči.

Rebe,“ řekl, „jen mi nevyhrožuj. Kdo nechce přijít o mzdu, musí pokračovat dál. Navíc dostanete odtud dál dvojnásobnou mzdu. Prodal jsem stádo vládě Spojených států za dvojnásobek tržní ceny. Proto vám taky vyplatím dvakrát tak vysokou mzdu. A na prémiech taky šetřit nebudu.“

Když ta co slova dozněla, obrátil se Reb k plukovníkovi,

protože pochopil, že teď je na řadě s vysvětlováním on.

Plukovník Frank Lorrington s uklidňujícím gestem přikývl.

„Nesloužím už v armádě,“ řekl. „Jsem zvláštním zmocněncem pro otázky Indiánů. Armáda bojuje téměř už deset let se Siouxy a Cheyenskými kmeny. Pořád máme co dělat s takovými protivníky jako jsou Crazy Horse. Rudý Mrak a spousta dalších velkých náčelníků.“

A jeden z nich je rok od roku mocnější – Sedící Býk. Armáda se připravuje na veliké tažení, které má konečně s indiánskou válkou skoncovat.“

„A co s tím má co dělat dobytek?“ zeptal se Reb suše.

„Hodně,“ zamumlal plukovník. „Je spousta mírumilovných indiánských vesnic, jejichž náčelníci se ještě nepřipojili k vojsku Sedícího Býka, ale uzavřeli s námi mírové smlouvy. Tyto vesnice přezimují u Powder Riveru. Vláda se zavázala, že je bude zásobovat, potravinami a vším nezbytným. A k tomu patří i oněch pět tisíc kusů dobytka, které mi prodal pan Morrow. Nebude-li stádo na místě před příchodem zimy, porušíme úmluvu. Potom ale náčelníci nebudou moci už držet své mladé bojovníky ve vesnicích. Potom dostane Sedící Býk posilu přinejmenším dalšího tisíce bojovníků. A pak to bude pro armádu ještě horší než to je.“

Zmlkl.

Reb Ward přikývl. „Chápu,“ řekl mírně, „vláda slíbila neválčícím vesnicím a osadám mnoho, snad zase jednou víc než může dodržet, a protože už rudí byli tolikrát oklamáni, nespokojili by se s žádnou omluvou a přidali by se k Sedícímu Býkovi.“

Plukovník přikývl.

„Buvolů už je málo,“ řekl. „Před dvaceti lety bylo ještě víc než padesát miliónů buvolů. Ale po vynálezu rychlopalných zbraní lovci ročně skolí kvůli buvolím kůžím několik miliónů těchto zvířat. Na indiánském území jsou

ještě obrovská stáda. Aleneválčí cívesnice nesmějí lovit. A bez téhle možnosti by v zimě vyhladověly. Jejich bojovníci by se cítili podvedeni, zrazeni a ...“

„Jasně,“ zamumlal Reb Ward. Vstal a zahleděl se do noci. V dálce bylo možné rozeznat světla Dodge City.

A více než tisíc kilometrů dále na sever ležel Powder River. Mezi tím ovšem čekalo na stádo dobytka nesčíslné množství nástrah – hotové peklo.

A přesto Reb Ward po dlouhé pauze řekl:

„Každý jezdec dostal dvacet dolarů zálohy. Bude trvat jistě alespoň dva dny, než se nasytí Dodge City. Myslím, že za dva dny už bude možné s hochy zase rozumně promluvit a zeptat se jich, jestli chtějí pokračovat.“

„Z Laramie dostanete jako ochranu armádní eskortu,“ zamumlal plukovník. Vstal a přistoupil k Rebovi. Položil mu ruku na rameno a řekl:

„Chlapče, vždycky jsem na tebe býval pyšný. Stal se z tebe opravdový chlap. Pomoz mi a všem těm chudákům, kteří jsou teď u armádního jezdeckta, skoncovat s tou indiánskou válkou. Pomoz nám. Dožen stádo k Powder Riveru! Zachrániš tím život stovkám lidí. Protože jestli Indiáni poruší příměří a odejdou za Sedícím Býkem, zemřou i oni. Pomoz nám, Rebe! Je to úkol pro schopného chlapa a schopnou partu. Bude to velice obtížné, protože Sedící Býk se nás pokusí zadržet. A proti nám jsou dokonce i někteří zabeďněnci v naší armádě, protože všechno vidí jen svýma očima a Indián pro ně není ničím jiným než krysou, kterou je třeba zabít. Pomoz mi, Rebe! Není lepšího honáka a odvážnějšího bojovníka než ty. Jestli vůbec nějakou šanci mám, pak s tebou.“

Zmlkl a těžce oddechoval. A Reb pochopil, že starý důstojník chce nejen splnit svou povinnost, ale že si dal poslední veliký úkol ve svém životě.

Reb se také rozpomenul na staré časy. Když tehdy

vypukla válka a on narukoval, nebyl víc než chlapcem. Divokým chlapcem. A v tomto důstojníkovi, který byl tehdy ještě majorem, viděl druhého otce a to tím spíš, že Reb se ihned u bojové jednotky proslavil svou odvahou a statečností a stále byl za mimořádné výkony povyšován.

„Jistě, plukovníku, pomohu vám, jak jen budu moci. A většina z mých jezdců, až se nasytí Dodge City, půjde do toho zřejmě se mnou. Musíme počkat dva dny. Pak se uvidí, jestli budeme moci táhnout k severu s původní partou.“

„Díky,“ zamumlal plukovník a spustil ruku z Rebova ramene. Pak přistoupil ke svému koni a nasedl. Také Cliff Morrow se vyšvihl opět do sedla.

„Mám pokoj v Imperiálu,“ řekl chladně. „Kdyby bylo třeba, najdete mě tam.“

Reb neodpověděl. Díval se za oběma jezdci. Když dusot koní zanikl, přistoupil k němu Buck Fargo.

„To bude pěkná fuška,“ řekl a škrábal se po strništi vousů. „že to bude tvrdárna? Ještě štěstí, že mám pleš. O můj skalp nebude mít jistě žádný Sioux zájem. Poprvé po letech jsem rád, že jsem holohlavý.“

Parta v táboře byla už pomalu zase v plném počtu. Reb a Buck přivezli do tábora vozem devět chlapů. Jejich koně našel Reb uvázané u sloupů po městě, sehnal je všechny dohromady a přivázal je za vůz.

Během dne se pak jednotlivě nebo ve skupinkách přiloudali další kovbojové. Všichni vypadali nevyspale, sešle a zmoženě. Zabalili se pak do příkrývek a zalezli do křoví nebo ulehli do stínů stromů kolem tábora.

Vládla vyloženě poflámová nálada.

A tak uběhl den. Reb Ward musel počkat, až byli zase jeho jezdci schopni normálně vnímat.

Odpoledne pak poslal Bucka Farga a Dana Skynnera s kuchyňským vozem do města, aby naložili zásoby na cestu

do Laramie. Večer se muži s vozem vrátili. Buck Fargo se pak blýsknul se svým uměním a připravil hotovou hostinu! Vůně jídla, které Buck připravoval nad ohněm na dvou „holandských pecích“, sem přilákala skoro všechny chlapy. Když se na kraj snesla noc, zvolal Buck: „A teď to vypukne, hoši! Budeme mít skopové, čerstvé fazole, pečené brambory a kynutý meruňkový a jablkový koláč! Jenom si dejte, kluci! Ochutnejte, co navařil strejda Buck!“

Muži mlčky přistoupili. Byli stále ještě velice skleslí, hladoví a nespokojení. Už zaslechli, že stádo se má hnát až k Powder River. Věděli, že po jídle k nim promluví Reb Ward a že se budou muset rozhodnout.

Jídlo, na kterém si dal Buck Fargo skutečně záležet, jedli mlčky. Muži dřepěli, postávali, nebo seděli kolem velikého ohně.

Když si pak zapálili cigarety a popíjeli kávu, přijel do tábora od města osamocený jezdec. Byl to plukovník Loring. Byl teď oblečen jinak. Na nohou měl armádní holínky, vojenské kalhoty se žlutými lampasy. Oblečenou měl koženou kazajku s trásněmi. Na hlavě široký klobouk a za sedlem měl do rance svázaný všechn svůj movitý majetek. Byl vystrojen a připraven na dlouhou cestu.

Když dojel k ohni, sesedl, přistoupil blíže k Rebu Wardovi, který vstal.

A ještě než si stačili vyměnit první slova, zazněl opět dusot kopyt. Tentokrát to byl Clif Morrow. Přijel do tábora s pěti průvodci. Když se skupinka přiblížila k ohni, rozhlédl se mlčky kolem. Pak řekl Rebovi:

„Najal jsem ještě pár jezdců.“

Reb přikývl a nově příchozí si prohlédl. Okamžitě poznal, že jsou to tvrdí chlapi. A byl mezi nimi i Jim Ringo, který si říkal Brazos Jim.

Reb si důkladně prohlédl mladíka, který především

přišel do tábora, aby s ním z touhy po slávě svedl souboj.

„Co tady chceš, Brazosi Jime?“ zeptal se suše.

Jim Ringo se usmál. „Najal mě pan Morrow. A já se k vám rád přidám. Protože bych byl rád delší dobu nablízku Rebu Wardovi, který mě odbyl a odmítl se se mnou čestně bít.“ Řekl to vyzývavě a s opovržením.

„Až zase dostanete strach, Warde,“ dodal ještě výsměšněji, „tak vás ochráním. A ze mě už strach mít nemusíte, protože k souboji vás už nevyzvu. Jste tady přece šéf, nebo ne?“

Hlas se mu přímo zalykal výsměchem a opovržením. Reb pomalu vydechl. Podíval se na Cliffa Morrowa a v duchu se ptal, jestli to byla náhoda, že Morrow najal zrovna tohoto divokého mladíčka.

Pak ale pomalu a klidně přistoupil k Jimu Ringovi. Tomu sjely náhle dlaně k zbraním, protože si dobře všiml výrazu ve Wardových očích a pochopil, že Reb Ward si od nějakého bláznivého mladíčka nenechá všechno líbit. Zvlášť ne před partou chlapů, kterým velí.

Jim Ringo nevytáhl ani z poloviny hlavně svých koltů z pouzdra. Pěst Reba Warda vylétla rychleji než kopyto koně. Spodní hák Jima Ringa, který byl jistě polotěžké váhy, ihned složil k zemi. Jim Ringo se ještě pár yardů valil po zemi. Pak vyskočil. Levý kolt ztratil, ale vytáhl pravou zbraň a vydal přitom vzteklý výkřik.

Když zvedl hlaveň zbraně, díval se rovnou do ústí hlavně pistole Reba Warda. Kolem zápěstí a předloktí mu projelo cosi žhavého jako švihnutí bičem. Bolesti zbraň upustil na zem.

A pak zíral na Reba Warda, protože ještě nikdy v životě neviděl, že by někdo tak rychle dokázal vytáhnout zbraň a vystřelit. Zároveň si ale uvědomil, že ho Reb Ward mohl zasáhnout přímo do srdce.

„Tak to by snad stačilo, Jimmy,“ řekl Reb Ward

znechuceně. „A teď můžeš zmizet.“

„A proč?“ vložil se Cliff Morrow.

„Už jsi přece musel zkrotit hodně divokých hošánků a z nich se potom stali výborní jezdci. Potřebujeme každého chlapa, který s námi chce jet a hnát stádo. Potřebujeme každého, kdo není zbabělý a chce si vydělat dvojnásobně víc peněz. Jen ho nech, ať zůstane, jestli chce, Rebe.“

Reb si chvíli Cliffa Morrowa prohlížel, jako by na něm chtěl něco zjistit. Ale současně mu bylo jasné, že Morrow nežádá nic mimořádného. Ano, Reb musel téměř při každém hnání tu a tam trochu přistříhnout křídýlka některému divokému chlapíkovi. To už patřilo k věci. Kovbojové-honáci se lišili od kovbojů na rančích v mnohém ohledu.

Ale byť byli tihle hoši sebedivočejší a nezkrotní, pro budoucnost Ameriky udělali a dělají mnoho.

Protože Divoký západ neovládl nakonec nikdo jiný než stáda a jejich udatní a odvážní honáci.

Zatímco si Reb Ward tohle všechno uvědomoval, pozoroval tvrdě Jima Ringa. A náhle v sobě pocítil silnou touhu udělat z toho divokého hochy, který by se rád stal slavným pistolníkem s trochu smutnou pověstí, přece jen jiného muže.

Pronesl důrazně: „Jime, jestli chceš u téhle party zůstat, musíš si zvyknout na to, že šéfem jsem tady já. Už mě nikdy nevyzývej k souboji, ty domýšlivý hlupáku! Nejprve musíš tvrdou prací dokázat, že jsi schopný chlap, který něco vydrží. Mávat koltem nestačí! To tedy ne! To dokáže každý. I nafoukaný blbec, který nemá být nač hrdý.“ Odvrátil se od Jima Ringa a rozhlédl se kolem sebe. Téměř každého jednotlivého muže si pevně a zpříma prohlédl.

I když se zevnějškem velice lišili, měli společných mnoho vlastností. Byli tvrdí, houževnatí a stateční,

odvážní a nikdy se nevzdávali.

S těmito chlapy už hnal Reb Ward stádo dobytka sedm dní trvající vichřicí. Bil se s nimi proti Indiánům a banditům. Brodili se se stády divokými řekami a prošli vyprahlými cestami. Přešli hory a po celé dlouhé měsíce nemysleli na nic jiného než na stáda dobytka a na jejich bezpečí.

A zatímco si muže jednoho po druhém prohlížel, dívali se i oni na něho.

Přitom bylo i těm nejtvrdším a nejbujnějším z nich jasné, že si Reba Warda ohromně váží.

Byl to člověk, který působil už silou své osobnosti, která si ostatní rázem podmanila. Byl to člověk, jemuž ostatní rádi prokazovali věnost, přátelství, lásku a náklonnost.

A proto ho jiní muži, kteří se mu chtěli vyrovnat, často nenáviděli. Cliff Morrow by dal například hodně za to, kdyby měl něco z osobnosti Reba Warda, co tak imponovalo ostatním. Ale Cliff Morrow byl jenom kšeftař. A Reb Ward byl vůdcem honáků.

Najednou se svým zvláštním způsobem zasmál a řekl suše:

„Vím, že jste strašně naštvaní. Ale stádo jde dál na sever až k Powder River.“

„Cliff Morrow nás doběhl,“ řekl Jesse Lee hořce. „Když si umane, že prodá stádo až na severním pólu, budeme muset podle té zatracené smlouvy hnát ty rohaté bestie až tam, když nebudeme chtít přijít o mzdu. Převezl nás, protože všichni jsme počítali s tím, že ženeme jenom do Dodge City.“

Když Jesse Lee domluvil, divoce se podíval na Cliffa Morrowa. Všude kolem chlapi souhlasně mručeli. Ale Cliff Morrow se jen pousmál a mlčel.

Reb zavrtěl hlavou. „Jde ještě o jiné věci,“ řekl a obrátil se k plukovníkovi. „Vysvětlete to chlapům, plukovníku.“

Ten přikývl a postavil se vedle Reba.

Účinek neměla pouze jeho slova, ale spíše zvuk a výraz jeho hlasu. Každý z mužů u ohně pochopil, že ten starý důstojník chce splnit svoji úlohu z čistého nadšení pro věc. Pochopil, že chce zabránit nouzi a hladu a umírání a že mu jde jen o to.

Když se plukovník Lorrington odmlčel, pronesl Reb Ward klidně: „Ted tedy víte, proč já poženu dál. Vás můžu jenom upřímně vyzvat, abyste se přidali. Jestli někdo chce zůstat a nechce jít dál, pak u pana Morrowa prosadím, aby dostal zaplacenou svou mzdu až po Dodge City.“

Při těchto slovech se prudce otočil a zadíval se na Cliffa Morrowa.

„Kčertu s vašimi smlouvami, Morrowe! Vyplatíte každého chlapa, který s námi dál nepůjde. A to uděláte! Vždyť vy sám jste ještě před pár dny nevěřil, že to dotáhneme až do Dodge City. Že?“

Rozhostilo se ticho. A každý z mužů cítil, jak silná vůle Reba Warda přímo nahlodávala Cliffa Morrowa.

Ale Cliff Morrow se nepustil do hádky, na to byl příliš chytrý. Přikývl a jen chladně pronesl: „Jistě, každý, kdo bude zbabělý a bude toho chtít nechat, dostane svou mzdu. Ale odtud až do cíle vyplatím dvojnásobnou mzdu a k tomu ještě tučnou prémii.“

„Tu prémii nám dá sám Sedící býk svými kulkami,“ zamručel čísi hlas v pozadí.

A pak bylo zase ticho. Muži přemýšleli.

„Já vám budu dál rád vařit,“ zazněl pak hlas Bucka Farga.

A hned se ozval i Tonto Bili a hlasitě zavolal: „Já se musím taky přidat, protože jsem si tak zvykl na Buckovo jídlo, že mi už nic jiného nechutná. Já jdu.“

„Nikdo mě nemůže nutit, abych toho nechal jenom proto, že strejda Sedící Býk má zálusk na můj skalp,“

prohlásil suše Chapp Dunn.

Sotva dozněla jeho slova, promluvil tichým hlubokým hlasem Big Tim Donald. „Já ještě nikdy neviděl opravdového Siouxe, a rád bych se přesvědčil, jestli je pravda, co se o těch hoších z prerie povídá.“

A pak nastalo ticho. Ostatní muži ještě vyčkávali. Protože si uvědomili, že dosud nic neřekl Jesse Lee – nejschopnější muž zceléparty. Codo vlivu stál hned za Rebem Wardem. Byl jeho přítelem a jezdil s nim už po léta. Kromě Reba v družině lepšího člověka nebylo.

Ale zatím se nevyjádřil. Všechny zraky se náhle upnuly na něj. A všichni viděli, jak si měří Cliffa Morrowa.

A Cliff Morrow onen upřený pohled opětoval. Najednou se tiše rozesmál a obrátil se k Rebu Wardovi. „Tvého přítele Jesseho budeme zřejmě muset ožezet, Rebe. Tomu jsem včera musel namlátit, protože byl drzý. A proto s námi asi nepojede. Že, Jesse?“ . Při posledních slovech si Cliff Morrow vytáhlého zrzavého Mexičana pohrdavě změřil.

Ale Jesse Lee se náhle usmál. „Omyl, pane,“ řekl, „samozřejmě jedu taky. Zmýlil jste se, Morrowe. Pojedu, protože si nechci nechat tu legraci ujít. A bude to náramná legrace, že, Morrowe? To víme oba.“

Poslední slova zněla dost dvojsmyslně a každý z posluchačů měl dojem, že mezi Jessem Leem a Cliffem Morrowem je nějaké tajemství.

Ale Cliff Morrow se perfektně ovládl. Jen se pousmál. Nikdo si nevšiml, jaké dostal obavy a jak mu hlavou začaly vířit myšlenky ... Ano, Cliff Morrow byl teď naprosto přesvědčen, že Jesse Lee musel poslouchat za dveřmi hotelového pokoje, když za ním – Morrowem – přišla ona tajemná návštěva. A vzpomněl si také, jak Jesse zíral na papíry na stole, které byly také dost odhalující.

Ale zasmál se a řekl mírně: „To je dobře, že skupina

nepřijde o svého nejlepšího muže.“

To bylo vše! Napětí, které na chvíli zavládlo, bylo zase pryč. Nakonec se rozhodli i další muži – Nevada Pete, Frank Selby, Alamo Rae a Dan Skynner. Více či méně ochotně projevili svůj souhlas.

Když se pak Reb Ward zeptal, kdo nechce jet, nepřihlásil se nikdo. „All right,“ řekl jen. „Vyrazíme hodinu před východem slunce. Věděl jsem, že mě nenecháte hnát stádo samotného. Mister Cliff Morrow by mi s tím asi moc nepomohl.“

Muži se rozesmáli, protože věděli, že jako honák by si Cliff Morrow nevydělal ani na slanou vodu.

Ještě než se kroužek chlapů rozpustil, aby si každý šel sbalit své věci a dopřál si ještě pár hodin spánku, zaslechli plukovníka Franka Lorringa, jak říká stísněným hlasem: „Děkuju vám, hoši. Děkuju vám! Nedokážete si představit, jaký úkol jste na sebe vzali. Ale povídám vám, že jestli to dokážeme, vejdete do dějin. A budete moci být hrdí, ohromně hrdí!“

Reb Ward mezitím přistoupil k novým jezdcům, které přivedl Cliff Morrow.

Byli to pistolníci. Neptal se jich na jména, protože věděl, že jména jsou bezvýznamná, protože takoví hoši si mění jména, jako jiní lidé košile. Ale ptal se, jestli Cliff Morrow ty hochy najal jako jakousi tělesnou stráž.

„No fajn,“ řekl jim. „Mužem to zkusit. Jestli nebudete stát za nic, pošlu vás pryč.“

„Pan Morrow nás přece najal, ne,“ zamumlal jeden z mužů.

„Ale stádo vedu já,“ odvětil Reb. „Jakmile se vydáme na cestu, vydává povely už jen jediný člověk. A tím jsem já! Že, Cliffe?“

Usmál se na Morrowa.

Ten úsměv podivně opětoval. Ačkoliv se na sebe

usmívali, oba věděli, že se nemají rádi. Cestou do Texasu a pak až sem do Dodge City to bylo stále jasnější.

* * *

Stádo bylo na cestě už třetí týden, když se na druhé straně Platte River utábořili.

Jim Ringo měl stráž u ohrady s koňmi.

Ringovi se podařilo bdít celé dvě hodiny. Ale pak už toho měl dost. Měl za sebou těžké týdny a dnes byl zvlášť obtížný den. Sesedl a posadil se mezi dva kameny na zem. Ještě nikdy nebyl tak dlouho v kuse v sedle. Chtěl si na chvíli sednout na zem a vykouřit cigaretu. Ale když si ztuhlými unavenými prsty balil cigaretu, usnul.

Probudila ho rána. Chtěl vyskočit, ale vtom na něj dopadlo mohutné tělo. Podařilo se mu vyklouznout, vyskočil a v mdlém světle červánků poznal, že mu u nohou leží mrtvý Indián. V dlani ještě svíral rukojeť dýky. Nedaleko odtud vyštěkl do mlhavého rána ostře několikrát kolt.

Ozval se pronikavý výkřik. A pak zaznělo rychle se vzdalující dunění kopyt několika neokovaných koní.

Jim Ringo vytáhl zbraň a s kletbami se rozhlížel kolem sebe. Přistoupil k němu mohutný muž. Byl to Reb Ward. Chvilí naslouchal vzdalujícímu se dunění kopyt indiánských koní. V táboře zavládl rozruch. Přijelo několik jezdců. Čísi pronikavý hlas zakřičel: „Co je to?“

„All right!“ odpověděl hlasitě Reb Ward. „To už je pryč. Bylo to jen pár indiánských zlodějů koní! Ujeli!“

Jezdci se obrátili ještě dřív než dojeli k Rebu Wardovi a Jimu Ringovi. Skupinka koní dole u vody byla velice neklidná. Ale pak se ozval chlácholivý hlas Jesse Leeho.

Reb Ward si prohlížel Jima Ringa jak jen to bylo v ranním rozbřesku možné.

„Brazosi Jimme,“ řekl pak chladně. „Brazosi! Ty divoký Jime Ringo od Brazos Riveru, příště ti utrhnu uši, jestli ještě jednou usneš při hlídce. Přece jsem se tě ptal, jestli už máš dost a jestli nechceš raději spát, ne? Neměl jsem nechat koně hlídat rozmazleného chlapečka, kterému se už chce do postýlky. Až se dostaneme do kraje kolem Powder Riveru, můžeš takhle rychle přijít o skalp, pistolníku!“ Rychle se otočil a odcházel zpátky.

Jim Ringo hleděl za ním. Kolem prošel Jesse Lee. Pohyboval se velice tiše a byl jen v ponožkách. Najednou se zastavil, protože zřejmě šlápl na trn. Tiše zaklel. U Jima Ringa se na moment zastavil a řekl: „Doufám, že ti tahle lekce stačí jednou provždy, divochu Jime!“ Pak přistoupil blíž a tiše se zeptal: „Zdá se, že ty nepatříš k těm ostatním čtyřem, které tehdy najal Cliff Morrow v Dodge City. Už tě pozoruju dost dlouho. Ale proč najal Morrow tebe? Jak se to stalo?“

Jim Ringo neodpověděl hned. Chvíli se díval na mrtvého Indiána u svých nohou. Už dávno mu došlo, že mu Reb Ward zachránil život. Kdyby Reb přišel o vteřinku později, Jim už by byl mrtev. Indián by ho jistě svou dýkou oddělal.

Při této úvaze zvedl Jim Ringo hlavu a podíval se na Jesse Leea. „Stál jsem v Dodge City u baru,“ řekl. „Vtom přišel Cliff Morrow s těmi čtyřmi chlapy a objednal jim whisky. Byl s nimi ještě další muž – říkali mu Percy Miller. Slyšel jsem, že zapíjejí naverbování těch čtyř. Jenže já už byl tehdy dost nalitý a pěkně rozkurážený. Řekl jsem těm chlapům, že Reb Ward je poseroutka a že odmítl se se mnou bít. Řekl jsem jim taky, že jednoho dne Reba Warda k souboji donutím a že jsem teprve teď dostal pořádnou chuť se s ním poměřit. A vtom se Cliff Morrow zasmál a zeptal se mě, jestli bych pro něj nechtěl pracovat. To bych prý mohl zůstat v blízkosti Reba Warda a čekat na svou

příležitost. Nechal jsem se najmout a dostal jsem na ruku sto dolarů.“

Jim Ringo po tomto vysvětlení stísněně zmlkl.

Jesse Lee zůstal nějakou chvíli zticha.

„Aha,“ řekl potom. Otočil se a chtěl odejít. Jenže vtom ho zarazil naléhavý hlas Jima Ringa.

„Jesse, ještě chvílku!“

„Jo, Jimmy?“

„Byl jsem hlupák, Jesse! Neříkám to proto, že Reb Ward vyřídil toho Indiána a zachránil mi tak život. Přesvědčil jsem se už na mnoha věcech, že jsem byl blázen a že Reb Ward je formát, kterého já nikdy nedosáhnou. Reb Ward mi uštědřil už třetí lekci. Víc už jich nepotřebuju. Občas si myslím, že mám Reba Warda skutečně rád. A určitě bych dal hodně za to, kdyby mě uznával jako schopného chlapa. Dám si záležet, abych ho o tom přesvědčil. Už nikdy na něj nevytáhnou kolt. Budu s ním jako ty a mnoho dalších z vaší party. Já ...“

„Fajn, Jime,“ přerušil ho Jesse. „Všichni jsme byli kdysi takoví divo-čáci, kteří měli pomýlené představy. A najednou se z nás stali chlapi, kteří měli v hlavách docela jiné myšlenky. Ty to zvládneš, Jimmy.“

Chtěl odejít, ale Jim ho zadržel ještě jednou. „A co je s Cliffem Morrowem a těmi čtyřmi chlápky? Už jsem hodně dlouho uvažoval o tom, proč mě Morrow naverboval, když zaslechl, že mám na Reba Warda vztek a ...“

„To je v pořádku, Jime. Nelam si tím hlavu,“ řekl Jesse Lee suše. „Já sám jsem ještě nepřišel na to, co má vlastně Cliff Morrow za lubem. Ale za lubem mám něco já. Jsem ve střehu. Jesse Lee je vždycky ve střehu.“

Konečně odešel.

Jim Ringo se odbelhal ke svému koni. Za chvíli sem z tábora přišel střídač. Usmíval se a byl vyspalý.

„No teda, Jime,“ řekl, „z tebe ještě bude nakonec

pobíječ Indiánů. Ty se teda vyznáš.“

„Jak to myslíš?“ zeptal se Jim Ringo ostře, protože tušil výsměch, ačkoliv kamarádův hlas tak nezněl.

Mládence takéhnedopáčilůžasle:

„No co, Jime? Reb Ward nám teď právě povídal, jaký jsi tvrd'as. Prý jsi předstíral spánek a nechal k sobě těsně přiblížit rudocha, abys mu pak mohl zasadit ten správný úder. Já bych to teda nedokázal, Jime.“

Ten polknul a pochopil, že Reb Ward ho neshodil a chlapům neřekl, že během hlídky zaspal. A uvědomil si tak, že šéf mu dává šanci, aby svůj prohřešek napravil takříkajíc mezi čtyřma očima.

Ještě jednou polknul a umínil si, že udělá všechno, aby si dobyl uznání a úctu Reba Warda. Náhle velice zatoužil po tom, aby v něm Reb Ward jednoho dne uznal spolehlivého přítele.

* * *

7. října se dostalo stádo ke břehu Laramie River. Tábořiště budovali už v noci. Od ohniště bylo možné zahlédnout světla pevnosti i osady Laramie.

Reb Ward dal polovině družiny volno a postaral se o to, aby každému z jezdců byla vyplacena záloha deset dolarů. Cliff Morrow to vyřídil mlčky. Pak se vyšvihl do sedla a zmizel směrem k městu.

Stráže objížděly kolem stáda a ti, kdo neměli hlídku, spali. Buck Fargo se ještě činil u polní kuchyně a pekl sušenky.

Reb Ward seděl sám u ohně. Čekal, protože plukovník Lorrington už před několika dny vyrazil napřed.

Ze stínu jednoho z doprovodných vozů vystoupil Jim Ringo, přistoupil k ohni a nalil si z kotle trochu kávy. Pohlédl na Reba Warda, který náhle zvedl hlavu. Zadívali

se na sebe. Od kuchyňského vozu je sledoval Buck Fargo. A zaslechl, jak Jim Ringo říká: „Chtěl bych se omluvit, šéfe, byl jsem blázen! Já ...“

„All right, Jime,“ přerušil ho Reb klidně. „Už je všechno v pořádku. Nikdy jsem proti tobě nic neměl.“

„To vím, šéfe. A ze mě už je teď taky někdo jiný. Považoval jsem celý svět za špatný a chtěl jsem být ještě horší, protože mi to připadalo jako jediná šance, jak vyniknout. My, Ringové, jsme všichni takoví. Ještě nikdy jsem s takovou partou nejel. Jsem docela jiný.“

„No fajn, Jime,“ zamumlal Reb. „Můžeš mi projevít laskavost a zajet do Laramie a dohlédnout trochu na Jesse Leea. Od Dodge City mi připadá jiný než býval. Je to můj přítel a to člověk jistě věci vycítí. Mám dojem, že Cliffa Morrowa nenávidí nejen za ten nářez, který od něj v Dodge City dostal. Celou cestu od Dodge City až sem Cliffa Morrowa špehuje. A jestli mezi těmi dvěma něco je, tak by se to mohlo provalit v Laramie, až se tam sejdou mezi čtyřma očima. Takže jed tam, Jime, a dej pozor na Jesse. Zabraň jakékoliv hádce. Až Jesse najdeš, zůstaň u něj. Před pár dny mi řekl, že tě má docela rád.“

Jim Ringo stál na chvíli bez hnutí. Hlavou mu vířily myšlenky. Obdivoval vytříbený instinkt Reba Warda. Vzpomněl si, že do Laramie odjeli i ti čtyři chlapi, které naverboval Cliff Morrow. A tušil, že s Cliffem Morrowem cosi nehraje. Současně si ovšem uvědomil, že mu teď Reb Ward dal znamení veliké důvěry.

„Díky, šéfe,“ zasípal, „díky za důvěru!“

Reb Ward slyšel, jak pospíchá pryč. Poseděl ještě chvíli u ohně sám. Buck Fargo ho nevyrušoval.

Byla asi hodina po půlnoci, když do tábora přijel plukovník Lorrington. A měl s sebou průvodce oděného od hlavy k patě do jelení kůže.

Sestoupili z koní a přisedli si k Rebovi k ohni.

„To je Emmet Ketshum,“ řekl plukovník. „Je teď skautem u armády a dovede nás k Powder River.“

Reb Ward a Emmet Ketshum se na sebe dívali přes oheň. Důkladně se navzájem prohlíželi a čím déle to trvalo, tím se zdáli být spokojenější.

Skaut se v lidech vyznal a poznal, že má před sebou jednoho z oněch chladných, na slovo skoupých a vytrvalých Texasanů, kteří dokážou zvláštní věci.

Reb Ward si prohlížel vysokého, hubeného muže s vlasy až bělostně světlými. Odvážný a ostře řezaný skautův obličej byl velmi klidný a právě onen zdánlivý klid prozrazoval nebo dával tušit něco z oněch mimořádných vlastností, které jistě měl.

Skaut se najednou usmál a řekl: „Nevyznám se v dobytku, Texasane. Trochu se ale vyznám v Indiánech z prerie. A proto vám řeknu, že by mi bylo milejší, kdybychom mohli ten dobytek nastrkat do pytlů a plížit se s ním po skrytých stezkách až k Powder River.“

„To nepůjde, vážený,“ zasmál se Reb. „Krávy jsou jako trucovité ženské. A býci vždycky jdou hlavou proti zdi. Nemáte-li lepší nápady, příteli...“

„Armáda má nápad a dá nám dvě jízdní jednotky pod velením majora Terze Wayneho,“ zamumlal plukovník Lorrington. Jeho hlas zněl dost roztrpčeně.

„To je asi stovka jezdců,“ dodal ještě rozhořčeněji. „A s výjimkou seržantů a praporčíků jsou to všechno čerství odvedenci, z nichž mnozí poprvé uvidí Indiána ... divokého Indiána! Už jsem odeslal stížnost a zmínil jsem se o nedostatečné podpoře ze strany armády. Ale čekat nelze. Zima brzy udeří! Rebe, bude to horší, než jsem si myslel.“

Reb jen zlehka pokrčil mohutnými rameny. Pevně se zadíval na skauta. „Jaké máme šance, pane?“

„Toho majora Terze Wayneho neznám,“ zasmál se, „ale

vím, že denně někoho trestá kvůli špatnému pozdravení a kontroluje, jestli jezdci mají čisté spodní prádlo. Není jisté, jestli dokáže víc než jenom drilovat odvedence. Nosí perfektně padnoucí uniformu a používá pomádu na vlasy, šeríkové mýdlo a má licousy jako Buffalo Bill. Myslím, že patří k lidem, co se považují přímo za požehnání pro armádu.“ Skautův hlas dostal při posledních slovech dosti roztrpčený nádech.

Reb Ward se na chvíli zadíval do ohně. Pak zvedl hlavu a upřel zrak k severu. Zdálo se, že větrí jako vlk a registruje jakési signály, kterých si nikdo jiný nevšímá. „No dobrá,“ zamumlal pak Reb Ward, „přesvědčme se tedy, jestli parta Texasanů bude mít dost sil, aby dohnala pět tisíc kusů dobytky až k Powder River.“

Emmet Ketshum se usmál.

Plukovník s odfrknutím vydechl.

A pak Ketshum mírně řekl: „Kdy se může stádo dát na cestu? Major by to rád věděl.“

„Pozitří,“ odpověděl Reb. „A já zítra zajedu do pevnosti, abych se podíval na toho majora.“

* * *

Cliff Morrow vstoupil do hotelu. Když ho brzy nato následoval Jesse Lee, vytáhl starý barman za pultem brokovnici a namířil ji na Jesse Leea.

A pak z vedlejší místnosti přišli dva chlapi s tvrdými obličejí a ti namířili na Jesse Leea svoje kolty. Jesse nebyl blázen a nechal se odzbrojit.

Stařec jen suše ucedil: „Chcete mluvit s panem Percy Millerem, kamaráde?“

„Jasně,“ usmál se Jesse Lee. „Protože jemu a svému šéfovi Cliffu Morrowovi musím odevzdat důležité poselství. Takže mě pusťte nahoru. Který je to pokoj?“

„Odved'te ho pryč!“ přerušil ho stařec. A to také ti dva chlapi provedli. Vystrčili Jesse Leea zadními dveřmi na dvorek.

„K čertu,“ začal Jesse Lee, „k čertu, mně se chce ...“

Ale vtom ho jeden z chlapů udeřil pažbou revolveru po hlavě, což mu trochu podlomilo kolena. Druhý muž ho zachytil pod paží a vedl jej dál.

Asi po dvaceti krocích se Jesse Lee cítil zase lépe. Došli k několika koním, kteří byli na této straně dvora uvázáni.

„Nasedat, Texasane,“ řekl jeden z jinak velice málomluvných chlapů. „Uděláme si malou vyjížďku. A až budeme přejíždět hlavní ulici, budeš mít hezky skloněnou hlavu. Nemusíš se bát, zrzku. Jenom si s tebou chvíli popovídáme.“

Jesse nasedl. Ihned zjistil, že sedí na starém hřebci, kterého by sotva přinutil ke klusu.

Vyjeli s ním ze dvora do uličky, dorazili k hlavní ulici, přejeli ji rychle a zmizeli v uličce naproti. Tak s ním opustili město a brzy byli venku v préríi.

Noc byla dost jasná, takže Jesse Lee mohl před sebou rozeznat kopce, jimiž se vinula řeka Laramie Creek. Jeli s ním do těch kopců, hnali koně za chvíli hustými křovinami a dostali se na okraj úžlabiny.

„Sesedni, Texasane,“ řekl jeden z mužů.

Jesse Lee poslech. Jistě, byl tvrdý a odvážný. Ale nebyl blázen. Věděl, že beze zbraně zatím proti těm dvěma nemá šanci.

Měl velké obavy o svou vlastní bezpečnost. Věděl, že je v pěkné bryndě a že musí využít první příležitosti, protože by to také mohla být příležitost poslední. Zároveň byl ale velice zvědavý. Tehdy v Dodge City zaslechl za dveřmi jen pár slov. Navíc nedávala pořádně smysl. Ale pochopil, že Cliff Morrow je v hrsti jistého Percyho Millera a že měl udělat cosi, co mu moc nevonělo. Dnes se chtěl dovědět

víc, protože tušil, že tady v Laramie dojde k dalšímu rozhovoru mezi Millerem a Morrowem.

Jesse Lee tehdy v Dodge City totiž zaslechl slova: „Nepokoušejte se o zradu! Uvidíme se zase v Laramie, v hotelu Union Jack.”

A tak se tady v Laramie chtěl Jesse podívat celé věci na zoubek. Teď byl ovšem v kaši a to znamenalo, že nejde o žádnou maličkost. Pomalu sestoupil z koně, ale jeho strážce stál pořád vedle něj. Byl to vysoký, zavalitý a přece houževnatě a obratně vypadající chlap – určitě pistolník.

Druhý muž přivázal koně ke keřům. Pak posbíral v okolí pár klacků a rozdělal oheň.

Velice pomalu se pak přiblížil k Jesse-mu a řekl svému druhovi: „V pořádku, Wille!”

Jesse zaslechl, jak se oba zostra nadechli a protože dokázal ten zvuk dešifrovat, příkrčil se a bleskurychle se otočil. Kolt vedle stojícího muže odmrští stranou a zařátou pěst mu vrazil ohromným úderem pod pás. Člověk v jeho situaci si nemohl dovolit bít se fér.

Ale neměl dnes šťastný den. Ti dva chlapi byli skutečně zkušený a na podobné věci zvyklí. Ještě než stačil vyřídít Jesse jednoho chlapa, dostal od druhého ránu do hlavy. Když zase přišel k vědomí, uvědomil si podle bolestí po celém těle, že ho museli hrozně zmlátit. Ale vzpomněl si také, že než musel skončit, zasáhla jeho pěst několikrát dost přesně. Přestat ovšem musel, protože ani chlap jako Jesse nemůže vydržet všechno – je přece jenom člověk.

Pomalu se posadil. Vedle něho hořel oheň. Spatřil oba muže. Jeden z nich si tiskl na nos kapesník. Krvácel.

„Počkejte ještě chvílku a pak budeme moct pokračovat. A ještě vás položím na lopatky, jenom chvílku strpení,” zasípal divoce Jesse a chtěl se postavit na nohy. Ale jeden z chlápků zvedl nohu a kopl Jesse do ramene, takže zase spadl na záda. Se zakňučením se odkutálel z chlapova

dosahu a chtěl vyskočit. A v té chvíli, když už byl na rukou a na kolenou, ztuhl.

Zarazili se i ti dva siláci.

Z křoví totiž pronesl čísi hlas divoce a ostře:

„Stačilo! Mám v ruce kolt!”

Po těchto slovech chlapi zamžourali a pohnuli se. Muž, který hovořil, vystoupil z úkrytu. Byl vlevo za oběma siláky. Jenže ti byli v pravém slova smyslu drsní a odvážní. Patřili k mužům, kteří v takových situacích riskují všechno a kteří sázejí na jediný trumf.

Oběma jim ihned došlo, že ten, kdo je tady vyrušil, je sám. A protože kouř z ohně teď na chvíli zhoustl a zahalil je, jednali jako na povel. Příkrčili se, otočili se kolem své osy, zařvali jako divocí vlci a vytáhli kolty.

Byli rychlí a zkušení. Nedělali to jistě poprvé.

Jesse Lee vyrazil ze své příkrčené pozice vpřed. Rukama chmátl po, nohou jednoho z chlapů. Zatřásl jím a muž už nedokázal zabránit pádu. Protože se chtěl ještě zachytit vzadu rukou o zem, dopadlo to pro něho dokonce ještě hůř. Tam, kde se jeho dlaň dotkla země, byl totiž oheň.

A mezitím, co se tohle odehrálo, třesky výstřely revolverů. Jesse se o to nestaral. Vrhł se na chlapa a oběma dlaněmi mu sevřel ruku, ve které revolver držel. Muž zmáčkl spoušť, ale kulka vylétla vzhůru k nočnímu nebi. Pak mu Jesse zkroutil zápěstí. Revolver spadl na zem. Jesse ho sebral, odpoutal se od muže a rychle vyskočil na nohy.

„Tak to bychom měli!” zasípal.

A když se letmo zadíval stranou, viděl, že se v hlase toho nově příchozího nespletl.

Byl to skutečně Jim Ringo, který zasáhl. Postřelil asi toho druhého chlápka, protože bylo slyšet jeho sténání.

„A teď se ujímáme režie my!” řekl Jesse a pozoroval, jak

se jeho protivník pomalu zvedá a pak zdvíhá ruce. Jednu dlaň měl popálenou a rukáv mu ještě doutnal.

„Díky, Brazosi Jime," zaskřehotal Jesse. „Co je s tím druhým džentlmenem?"

Neohlédl se, protože neustále sledoval zajatce. Ale hlas Jima Ringa po chvíli odpověděl: „Nedokážu to tak jako Reb Ward. Rozstřelil jsem mu rameno a přibral žebro. Nedovedu to tak, jak to tenkrát se mnou udělal Reb." Řekl to s lítostí.

A i když Jesse teď měl jistě plno jiných starostí, přece jen na pár vteřin zauvažoval o Jimu Ringovi.

Před pár týdny by tenhle divoký mladíček toho chlapa zastřelil, když by navíc byl chráněn zákonem, protože by vlastně jednal v sebeobraně. Ale neudělal to, ačkoliv byl ve smrtelném nebezpečí. Chtěl to udělat jako Reb Ward, který mu přece sám ukázal, jak mistrovský střelec zachází s pistolí. Jim Ringo tedy chtěl tomu chlápku jen vyrazit pistoli z dlaně.

A z toho poznal Jesse Lee, jakým se stal Reb Ward pro Jima Ringa vzorem.

„On střelil první," dodal Ringo. „Potom jsem ho zasáhl já, ale protože pořád střílel dál, musel jsem zmáčknout ještě jednou. Je dobře Jesse, že jsi mi toho druhého fešáka držel od těla. Jinak bych ho musel zabít."

Jesse Lee polkl. Neřekl teď, že Jim Ringo měl veliké štěstí. Umínil si ale, že si o tom s Jimem ještě promluví.

„Obvážu mu ruku, Jimmy," zabručel a přistoupil k zajatci blíž.

Ten byl kromě popálené dlaně zdráv jako rybička.

„Kamaráde," zavrčel Jesse zle, „teď to pro tebe nevypadá dobře. Ty a tvůj kámo jste selhali. A pan Percy Miller vám určitě utrhne uši. Pročpak jste šli po mně?"

Muž se zadíval na Jesseho a pohlédl pak na Jima Ringa, který se věnoval sténajícímu raněnému.

„Jste nějakí slušníáci," zamumlal pak a chvíli si Jesseho zamyšleně prohlížel.

„Najal si nás Percy Miller," řekl pak.

„Setkali jsme se s ním tu a tam v různých městech. A protože jsme neměli práci, dal nám ji. Nebyl si jist, jestli Cliffo Morrowa někdo nebude sledovat, ale počítal s tou možností. Řekl nám, že máš ošklivý zvyk poslouchat za dveřmi. A to jsme tě měli odnaučit. A kdybychom z tebe vytáhli, co už víš a s kým jsi o jistých věcech mluvil, tak bychom od Percy Millera dostali každý dvě stovky dolarů.“

„A potom... co se mělo stát se mnou?“ zeptal se Jesse hořce.

Muž pokrčil rameny. „Jeden z nás měl podat zprávu. A možná by potom přišel sám Percy Miller.“

„Mluvíš jak kniha," zabručel Jesse. „To jsi vždycky tak sdílný, když se dostaneš do průšvihů?“

Chlapík se hořce pousmál. „Ne vždycky," řekl. „Ale my už se Percymu Millerovi nemůžeme ukázat na oči. Jsme celkem tvrdí hoši, ale proti němu jsme ubožáci. Selhali jsme a on by se mohl šíleně rozzuřit. A protože se tady chováte tak slušně, myslím, že nás necháte jít.“

„Och!“ řekl Jesse ostře.

„No jasně," usmál se muž. „Bude to přece pro tebe lepší, zrzku.“

Jesse Lee se zamyslel. A došel k závěru, že ten chlap celou věc odhadl celkem správně.

Muž pokračoval: „Mohl bys na pár dní zůstat neviditelným, Jesse Lee. Později by ses zase mohl přidat ke stádu, ne? A můj kámo a já bychom mohli jít k Percy Millerovi. Mohli bychom mu říct, že jsme s tebou museli bojovat, protože jsi měl pod oblečením ještě druhou bouchačku. Mohli bychom mu říct, že jsme tě museli zastřelit. A potom nám oběma vyplatí po dvou stovkách dolarů. A až je dostaneme, tak se zdejchnem. Než se Percy

Miller dozví, že jsi ještě naživu, budeme už dávno pryč. Tak bychom si mohli navzájem pomoci, ne? My dostaneme od Millera prachy, které bychom nedostali, kdybychom museli přiznat, že jsme selhali. Miller na chvíli bude v domněnání, že jsi mrtev. A to bude tvým trumfem, protože člověk, kterého považují za mrtvého, se může postarat o lecjaké překvapení. To je můj návrh, Lee.“

Jesse se opět zamyslel. A potom přikývl. Instinktivně vycítil, že oba ti chlapi budou jednat skutečně tak, jak to ten muž slibuje. Obrátil se.

„Posadíme raněného na jeho koně, Jime,“ řekl.

Stalo se. Pak Jesse kývl na druhého muže. „Tak ho odvezte k doktorovi a vezměte si toho starého hřebce, protože já jsem přece mrtev a žádného koně“ nepotřebuju. Zmizte, než mě ještě napadne odměnit se vám alespoň za to, jak jste mě zmlátili.“

„Jsi velice slušný,“ zabručel muž.

Nasedl a se sténajícím raněným odjeli. Vzal s sebou i onoho koně, na kterém sem přijel Jesse.

Když dozněl pomalu tlukot kopyt, obrátil se Jesse k mladému Jimu Ringovi.

„Jime,“ řekl, „až se jednou dostaneš do šlamastyky, vytáhnu tě zase já. Normálně nejsem takový trouba. Dneska mě ale dostali jako zelenáče. Vyšplhám se na koně za tebe, Jime. A ...“

Reb Ward se probudil okamžitě, když Jim Ringo a Jesse Lee poklekli u jeho lůžka. Byl vzhůru dřív, než se Jesse dlaní dotkl jeho ramene.

„Jesse,“ zabručel, „snad mi nechceš strčit do kapsy myš.“

„Byl jsem na lovu tygra,“ zavrčel Jesse. „A před tím, než na nějakou dobu zmizím, chtěl bych ti cosi povyprávět, můj velký hrdinský otče.“

Pak Rebu Wardovi všechno vyličil. Řekl mu, co zaslechl za dveřmi v Dodge City a co právě teď zažil. Skončil slovy: „Byl to roztrhaný dopis, který ležel na stole v Dodge City. A proto se Cliff Morrow tak rozběsnil a vystrčil mě z pokoje. Rebe, povídám ti, že Percy Miller Cliffa Morrowa vydírá. Ten Miller se ve skutečnosti určitě jmenuje jinak a je nebezpečný jako chřestýš. Když v Dodge City vyšel z pokoje Cliffa Morrowa, podíval se na mě sice jenom krátce, ale já věděl, že má podezření. Tady v Laramie šel Cliff Morrow za ním. Určitě si tam šel pro pokyny. A Miller počítal s tím, že budu Morrowa sledovat a zase se pokusím poslouchat. Rebe, tady musí jít o něco velkého.“

Všichni tři se odmlčeli. Každý přemýšlel.

Pak Ward zamumlal: „Jestli by to bylo něco proti nám, jednoho dne se to dozvíme.“

„Já se to dozvím,“ řekl Jesse rychle. „Vezmu si teď jiného koně a zmizím. Já už přijdu na to, co má Percy Miller za lubem, zatímco stádo potáhne k severu. Někde vás už potom najdu.“

„Fajn, Jesse, ale dávej na sebe pozor.“

„Pasu teď po tygrovi,“ zavrčel Jesse. „Postarejte se o mého koně, který ještě stojí uvázaný ve městě. A jestli se chcete pobavit, zeptejte se u šerifa, jestli třeba nesedím v base. Nech kluky, ať mě hledají. A potom mě můžete nahlásit jako pohřešovaného.“

„To uděláme, Lee,“ zabručel Reb a zase se natáhl. „Jim si vede dobře, co, Jesse?“

„Stává se z něho perfektní kluk, bez kterého bychom to sotva zvládli,“ odpověděl Jesse a potichu se odplížil, aby nevzbudil ostatní honáky.

Příštího rána odjel Reb Ward do města. Mužstvo bylo už v plném stavu v táboře a muži kontrolovali výstroj a všechny věci, které budou muset cestou k Powder River vydržet úžasný nápor.

Před hotelem stál Cliff Morrow. Zdá se, že už je po snídani. Ale nevypadal moc spokojeně a nervózně přežvykoval cigaretu.

Reb zastavil a pohlédl na Morrowa.

„Zítرا ráno vyrazíme, Cliffe. Buck Fargo za chvíli přijede do města nakoupit. Potřebujeme taky municí. Budeš muset vystavit šek na dost vysokou částku. Bereme s sebou i dvě bedny tříštivých nábojnic a pár soudků střelného prachu.“

Cliff Morrow neznatelně přikývl a odešel zase do hotelu. A Reb Ward celou tu dobu cítil, jako by ho ovanul závan nepřátelství.

Pomalu jel dál. Náhle spatřil u jednoho kůlu stát osedlaného koně Jesse Leea. Kůň ohlodával sloup jako bobr. Nedaleko odtud stál muž, který měl na vestě šerifskou hvězdu. Když Reb zastavil, muž se 'na něj podíval a ukázal na koně.

„Ten žere dřevo opravdu jako bobr,“ řekl. „Ten sloup bude za chvíli vejpůl. Majiteli toho koně dám dva dolary pokuty za ničení obecního majetku.“

„Jmenuje se Jesse Lee a je jedním z mých jezdců,“ řekl Reb dost vztekle. „A asi se někde opil, protože se dnes nehlásil do práce.“

V šerifových očích se najednou zablýsklo. „Aha, vy jste ten Reb Ward, co má hnát stádo dobytka k Siouxům! Poslyšte, Warde, v tomhle městě je dost pobudů, které by mohlo napadnout, že se stanou slavnými. Všude jsou takoví blázni, co ...“

„Fajn,“ zabručel Reb Ward a jel dál.

Na nejbližším nároží byl veliký obchod – zřejmě největší tady ve městě. Patřil k němu navíc ještě dámský módní salón. Když se Reb blížil k onomu obchodu, předjelo lehké dvojspřeží. Řídila ho mladá žena. Odvážně vjela až na chodník z kůlů a pak se ohlédla.

Reb se usmál, zamířil koněm k ní a sesedl.

„Mohu vám být nápomocen, madam?“ zeptal se, protože dvojspřeží bylo velice divoké. Koně se zřejmě po krátké cestě od pevnosti sem do města ještě dost nevydováděli.

Uklidnil zvířata, vzhlédl k vozu a řekl: „Pořádně přitáhněte brzdu. A jestli vám to nebude dlouho trvat, tak vám tady u koní počkám. Chtěli by určitě běžet dál, jsou určité pro ženu až moc živí.“

Dívka ve voze beze slova poslechla. Když pak doskočila na chodník z kulatiny, otočila se na Reba.

„Kovboji,“ řekla, „počítala jsem s tím, že tady budete a že mi pomůžete. A příště se s tím spřežením projedu nejprve pár mílí po okolí.“

Zasmál se. Byla střední postavy, velmi štíhlá a půvabná. Měla tmavě rezavé vlasy a šedomodré oči. Byl to hezký pohled pro muže, který už byl od jara se stádem na cestách a který si už ani nemohl vzpomenout, jak vypadá hezké děvče.

„Když jezdíte tady po kraji, potřebujete mužský doprovod. Je to škoda, že musím zítra se stádem vyrazit. Možná bych dostal poslední příležitost, jak vám být nápomocen.“

Pozorně na něj pohlédla. Změřila si ho důkladně od hlavy k patě, a to zase dokazovalo, jak je sebevědomá a hrdá. Jistě vyrůstala mezi muži. Jinak by její pohled nebyl tak pevný a přímý.

Najednou se usmála. „Pane, nejste snad Rob Ward, ten

šéf skupiny, co žene pětisícové stádo?“

„Promiňte, že jsem se dosud nepředstavil,“ zamumlal a stáhl si klobouk, zatímco druhou rukou přidržoval koně.

„Jsem Reb Ward a nemám zrovna dobrou pověst.“

„Měl byste se nechat ostříhat,“ řekla. „A od zítřka mi můžete být nápomocen, kolik a jak často budete chtít.“

„Říkal jsem vám přece, madam, že ženu stádo a . . .“

„No právě,“ přerušila ho, „právě proto! Já se toho tažení k Powder River účastním taky. Major Terz Wayne, který bude vaše stádo chránit, je můj manžel. A u armády je zvykem, že alespoň ženy důstojníků smějí bydlet tam, kde jsou umístění jejich muži. Takže ještě budete mít příležitost, kovboji, dát mi lekci o koních.“ Pohodila hlavou dozadu a obrátila se. Malými krůčky odcupitala ke dveřím obchodu a protože se jí přitom nadzvedávala sukně, Reb si všiml, že měla obuté moderní střevíce na vysokém podpatku.

A vtom se to stalo. Podpatek levé boty se dostal do škvíry mezi kulatinou chodníku. Spadla na kolena. Reb spatřil, jak bolestí zkřivila obličej a pak zaslechl její zasténání. Bylo to jen kratinké zasyknutí. Pak se kousla do rtu a pokoušela se nohu uvolnit. Nepodařilo se jí to, protože bolest v kotníku jí znemožňovala pohyb.

Reb pustil koně a rozběhl se k ní. Musel trochu vyhrnout sukni, aby mohl nahmatat střevíc. A tak poprvé zahlédl štíhlý nárt ženy majora Terze Wayne.

Vytáhl podpatek ze škvíry a opět zaslechl slabé zasténání.

„Opatrně, kovboji. Nejsem jako ty vaše krávy, které se dají z každé šlamastyky vytáhnout lasem. Jsem žena!“

„Toho jsem si hned všiml,“ usmál se a pomohl jí na nohy.

Když ji chtěl odvést k vozu, spřežení se dalo do pohybu. Koně vlekli lehký vůz přes zataženou brzdu za sebou.

Vedle nich poskakoval malý pes, který to všechno spískal. Rozvířil se prach. Z domů vybíhali lidé. Dva muži se vyšvihli na své koně a rozjeli se za vozem.

Mladá žena stála pořád jen jednou nohou na zemi a více méně visela Rebu Wardovi v náruči. Kousala se do spodního rtu a velice zbledla. Bolest musela být veliká. Ale snášela ji statečně.

Reb dlouho neváhal. Vzal ji do náruče. Pohlédl na její vylekaný obličej, jehož pravou skrář mu tiskla k hrudi.

„Nebudte teď dětinská jenom proto, že vás nesu na rukou,“ zabručel. „Musíte k lékaři. A o ženy vojáků se zřejmě stará doktor v pevnosti.“

Přistoupil k okraji chodníku a pohlédl na svého koně. „Pojď sem, Majore,“ řekl.

A zvíře skutečně popošlo až k vyvýšenému chodníku, k němuž vedly dva schůdky a který byl téměř tak vysoko jako bočnice vozu. Reb Ward byl veliký muž. Ačkoliv nesl v náruči mladou ženu, dokázal vyšvihnout svou dlouhou nohu a i se zátěží nasednout do sedla.

„Vpřed, Majore,“ řekl svému hřebci. Ten našpicoval uši jako vychytralá liška, pohodil hlavou a odfrknul. Pak zařehotal a dal se do pohybu.

Sešlo se pár lidí, kteří mlčky a bez hnutí přihlíželi. Mladá žena, která seděla před Rebem na koni a kterou honácký předák přidržoval silnými pažemi, tiše vzdychala.

Pak stísněně řekla: „Pane, vy asi děláte vždycky to, co považujete za správné vy. Ale mému muži, majoru Terzu Waynovi, se nebude moc zamlouvat, že jeho ženu přiveze do pevnosti v náruči na svém koni kovboj.“

„Je to nejrychlejší, nejjednodušší a nejlepší řešení,“ zamumlal. „Tak se dostanete k doktorovi nejrychleji, ne?“

Pohlédla na něj a jejich tváře se teď velmi přiblížily. Všiml si, jak je mladá a krásná. A ucítil její vůni.

„Škoda,“ ujelo mu nechtěně.

„Co je škoda?“

„Vás je škoda pro vojáka,“ odpověděl stroze. A trochu mírněji dodal: „V pohraničních pevnostech armády i krásné a mladé ženy velice rychle stárnou. Už jsem takových žen viděl v Texasu, v Novém Mexiku i v Arizoně. Armáda chce hodně, nejen od svých vojáků.“

„Já jsem u armády vyrostla. Jsem skoro voják,“ prohlásila klidně. „Můj otec je plukovník Baxter a velí oddílu v kraji kolem Powder River. Jenom se vracím domů. Můj domov byl vždycky tam, kde velel můj otec jednotce – nějaká pevnost vedle území Indiánů a všechno, co k tomu patří: cvičák s baráky mužstva, velitelství, jídelna, ubytovací prostory důstojníků, služby, zvuk trubky a kolem dokola palisády. A s tím se spokojím. A celé ty dlouhé čtyři roky, co jsem byla na východě, se mi po tom stýskalo. Můj muž se stal podřízeným mého otce. Jsem velice šťastná.“ Rychle zmlkla, jako by ji zamrzelo, že s tím kovbojem hovořila.

Opustili zatím město, projeli kolem posledních domů a zamířili k pevnosti.

„Co vaše noha?“ zeptal se Reb klidně.

„Hrozně mě bolí. Určitě ji mám vymknutou. Ale ještě jednou vám říkám, že major nebude rád, když mě kovboj na svém koni...“

„Potom je to hlupák,“ přerušil ji Reb. „A hlupáci to v tomhle kraji nemají lehké.“

Projeli palisádovou bránou. Stráž je úsečně pozdravila. Ale Reb si všiml, že oba vojáci s námahou potlačovali smích. Bylo to pochopitelné, protože ne každý den se stává, že by někdo takhle přivezl do pevnosti nejkrásnější důstojníkovu ženu v celém širokém okolí. Reb Ward vypadal skutečně velice omšele. Opravdu by se měl dát ostříhat. Vypadal jako loupežník a nebylo divu, když si člověk uvědomil, jak tvrdou a namáhavou cestu měl za

sebou.

Hnal stádo z Texasu až do Wyomingu a více než půl roku nepoznal, co je to střecha nad hlavou.

Projeli cvičištěm. Reb zamířil k budovám pro důstojníky a zavolal na jednoho vojáka poblíž. „Kámo, doběhni pro doktora! Řekni mu, že paní Wayneová velice naléhavě potřebuje jeho pomoc. Rychle ho přiveď, hochu!“

Voják se hned rozběhl. A když Reb ujel dalších dvacet kroků, z boční uličky vedle stájí vyrazil nějaký důstojník na nádherném ryzákovi. Měl výložky majora. A sotva spatřil blížící dvojici na koni, hlasitě vykřikl.

„To je major Terz Wayne,“ řekla mladá žena v Rebově náruči. „Už byste mě měl konečně postavit na zem.“

Ale Reb se jen usmál a jel dále. O několik chvil později už přicválal major na svém ryzákovi až těsně k Rebovi a ostře vykřikl: „Zešílel jste, kovboji? Okamžitě zastavte a tu dámu pusťte!“

„Kde bydlíte, majore?“ zeptal se Reb klidně. „Vaše žena si vymkla kotník. Nechovejte se jako dítě! Jedem! Kde je váš dům? Nejsem žádný divoký Indián a chci, aby vaše paní byla co nejrychleji v rukou lékaře. Vpřed, majore!“

Ten zaskřípěl zuby. Byl to vysoký, hubený a ještě dost mladý muž. Měl zrzavé vlasy a licousy skutečně jako Bufalo Bill. Možná, že byl ovšem jeho velkým vzorem generál Custer. Každopádně vypadal i přes ty zrzavé vlasy docela pohledně. Působil mohutně, břitce a odměřeně. A stejně i jeho hlas. Byl to, soudě podle zevnějšku, ten nejlepší důstojník, kterého kdy Reb viděl. A na majora byl ještě velice, příliš mladý. Tady, na hranici indiánského území, byla ještě spousta poručíků, kteří byli starší než on a toužebně očekávali svoje povýšení, aby se vedlo lépe jejich rodinám. Sloužili tu poručíci, kterým bylo už skoro čtyřicet. A tomuhle majorovi bylo nanejvýš třicet. Musel být povyšován velice rychle – mimořádně a snad s pomocí

vlivných ochránců.

„Jenom si nevyskakujte, chlape! A nedávejte mi rozkazy, vy honáku!“ zavrčel major a podíval se na svou ženu.

„Fee, obtěžoval tě, nebo se nějak ...“

„Ne, ne, Terzi. Pomohl mi jako džentlmen. A jestli budu muset snášet tu bolest v noze ještě dýl, začnu nahlas křičet!“

Vyrazila ze sebe ta slova sklíčeně a zlostně. Major sebou škubnul. Pak popohnal koně dopředu a zamířil k jednomu z důstojnických domků. Sesedl, otevřel dveře a přistoupil ke koni Reba Warda.

Beze slova vzal ženu do náruče a odnesl ji do domu. Když Reb otočil svého koně, spatřil, jak sem utíká lékař. Reb se rozhlédl. Od jídelny na něj mával skaut Emmet Ketshum. Reb pomalu projel přes cvičiště, sesedl, uvázal koně ke sloupu a přistoupil ke skautovi.

Ten se podivně usmál. „Texasane,“ řekl pak suše, „jeho ženě jste sice prokázal službu, ale on vás za to nebude mít moc v lásce. Kdykoliv se na vás podívá, bude myslet na to, že takový zpustlý honák krav z Texasu držel v náruči jeho jemnou ženušku. Nebude vás moci ani vystát, protože on je někdo. Vysloužil si ty svoje majorské prýmký v hlavním stanu armády ve Washingtonu a je zvyklý každý den si oblékat čistou košili. Pro tohohle džentlmena jste jen o něco málo víc než prašivý Indián, kovboji.“

Na skauta to byl mimořádně dlouhý proslov a ačkoliv se při něm usmíval, v jeho sokolích očích byl vážný výraz.

„Přijel jsem do pevnosti, abych se na něj podíval,“ zamumlal Reb.

„Napíjem se whisky,“ zabručel skaut a ukázal na dveře. „Tam vevnitř jsou oba seržanti, kteří s námi pojedou. Možná se vám, příteli, budou zamlouvat víc.“

Vešli. A u pultu viděli stát dva mohutné seržanty jezdecky, kteří právě odkládali sklenice s pivem a z vousů

si otírali pěnu. Byli to oba staří harcovníci a jejich obličej nesly stopy nelehkých bojů.

Emmet Ketshum řekl: „To je ten Texasan, který požene stádo k Powder River, hoši ... a tohle je seržant Mike O Bannister, seržant Tom Lamm. Rebe, když jsou střízliví, jsou prý to nejlepší seržanti v armádě.“

„Jenže my jsme střízliví jenom zřídka,“ zamručel Mike O Bannister. „Dobrý kůň potřebuje spoustu ovsu, aby za něco stál. A správný chlap zase potřebuje trochu ohnivé vody. Jenže to platí skutečně jen pro správné chlapy a takoví už skoro vymřeli. Texasane, vy skutečně věříte, že se nám těch pět tisíc krav podaří přehnat kolem těch divokých rudochů?“

„Musí se to zkusit,“ usmál se Reb. „Je to ovšem tvrdá práce pro správné chlapy, pro takové, kteří ... už skoro vymřeli.“

Oba seržanti se nejprve podívali na něj, pak na sebe a potom zase na něj. Pak řekl Mike O Bannister hořce: „Už nás chytil. A skoro to vypadá, že patří taky k nám. Texasane, jestli dokážete vypít dvacet kalíšků pravé whisky a udržíte se potom ještě na nohou, potom jste možná chlap, kteří patří k nám.“

Obrátil se, vylovil odkudsi láhev se značkovou whisky a nalil do čtyř skleniček. .

Spousta pijáků, kteří si mysleli, že jejich vnitřnosti jsou ze železa, už při prvním doušku tohoto lomcováku vytřeštila oči, začala brečet a padla na kolena. To se potom ono pití mimořádně vydařilo.

Whisky se značnou měrou podílela na vyhlazení Indiánů, protože pro ně nebyla ničím jiným než jedem. Rudoší ji totiž snášeli stejně málo, jako běloch kousnutí psa nakaženého vzteklinou.

Seržant Mike O Bannister tedy naplnil čtyři skleničky a rozdál je. Pak se čtyři muži napili.

Když bylo dopito, tři zbývající sledovali hlavního honáka s napětím a očekáváním. Lapali při tom po dechu a do očí se jim draly slzy.

Reb Ward se ale zasmál, polkl a řekl pak jen malounko staženým hlasem: „To už by člověku v zimě zahřálo žaludek, co?“

„No jéje,“ zahromoval seržant Mike O Bannister a zase nalil do skleniček. „Člověk to cítí až v palci na noze,“ odfrknul. „Na tvých pět tisíc krav, „brácho!“

A napili se znova. Emmet Ketshum najednou obrátil oči v sloup a zachytil se výčepního pultu. Seržant Tom Lamm zahvízdal a Mike O Bannister začal kašlat.

Ale Reb Ward stál nepohnutě několik vteřin a jenom svíral zuby, takže bylo vidět jak mu pracují lícní svaly. Pak dal Miku O Bannisterovi svou sklenici a řekl: „Chutná to čím dál tím lip. Jedem dál, kamaráde!“

Mike O Bannister zamručel jakési nesrozumitelné slovo. Ale naplnil sklenice potřetí.

Tom Lamm a Emmet Ketshum se divně otrásli, než se napili. Pak se skautovi slyšitelně rozklepaly zuby. Tom Lamm vyrazil kvílivý zvuk. Krk Mike O Bannistera se najednou natáhl a seržant jen s námahou otevřel ústa, aby se sípavě zeptal: „To je skutečně božský nápoj, co?“

Rebu Wardovi se jen trochu chvěl spodní ret. Tmavohnědá pokožka mu trochu pobledla, ale hlas měl klidný, když odpověděl: „Když si na to člověk zvykne, chutná to jako sladké mléko. Nejprve jsem si myslel, že by se to dalo zevně používat i jako prostředek proti komárům. Ale asi to není dost silné.“ Usmál se.

Ostatní tři muži zasípali a rozkašlali se. Pak úsměv opětovali a od nynějška bylo jasné, že se navzájem všichni respektují.

„Sranda skončila,“ zasípал potom Mike O Bannister. „Radši přestaneme dřív, než nás ten Texasan vy hecu je k

sebevraždě. Pane, přesvědčili jsme se, že jste skutečně jako my a ...“ Nedostal se dál, protože se rozlétly dveře a vstoupil major Terz Wayne.

Zastavil se a podíval se na oba seržanty. „Proč nejste ve službě?“

Ledabyly zasalutovali. Pak Mike O Bannister řekl: „Pane, dal jste dnes své jednotce volno k vyřízení osobních záležitostí.“

„Ale ne k opíjení,“ řekl major ostře, přistoupil blíž a rozkázal: „Dýchněte na mě, seržante!“ Ještě jednou to ostře zopakoval. A Mike na něj zprudka dýchl.

Major o krok ustoupil a oči se mu zalily slzami. „Och, to jste pili kyselinu sírovou?“ zasípal a utíral si obličej.

„Vnitřně se dezinfikujeme pane,“ prohlásil O Bannister slavnostně. „Po vnitřní dezinfekci bude následovat vnější očista. A dopisy rodinám ani psát nemusíme.“

„Jestli budete ještě jednou pít tohle, pošenu vás před vojenský soud kvůli záměrnému seabemrzačení!“ rozkřikl se major. „Dal jsem své jednotce den volna proto, že zítra odjíždíme do boje, ale ne proto, aby se moji dva seržanti...“

„Ano, pane,“ přerušili ho oba podřízení a opět zasalutovali.

Major sáhl do kapsy. Přitom se obrátil k Rebu Wardovi. Vytáhl dolar a řekl: „Tady, kovboji, je odměna za námahu, kterou jste si dal. Ale v budoucnu se střežte dotknout se dámy. Doufám, že nemáte vši. Myslete příště na to, že dámu k sobě na koně nemůžete jen tak vzít jako nějakou běhnu ze šantánu, rozuměl jste? To by měl vědět i takový honák jako vy, co vypadá skoro jako běloch.“

Podal dolar Rebu Wardovi.

Bylo ticho. Muži – a dokonce i hostinský za pultem, který dosud jen přihlížel – stáli jako zkamenělí.

Pak oba seržanti vydechli, jako by se znova napili

kořalky. Emmet Ketshum vyrazil podivný zvuk, najednou se obrátil, lehl si na pult a vyprskl jako přeplněný parní kotel.

Pouze Reb Ward zůstal vážný. Sundal klobouk, udělal neohrabanou poklonu a vzal dolar z majorových prstů. Při tom koktavě řekl: „Pane, jistě hloupému a nevzdělanému chlapovi odpustíte. Chtěl jsem jenom pomoci dámě. Mnohokrát děkuji za odměnu, pane. Koupím si kilo mýdla na holení a zajdu k nejbližšímu holiči. Jste opravdový džentlmen, majore.“ Řekl to velmi vážně a uctivě.

Oba seržanti stáli opodál vyšponovaní a se zarudlými tvářemi, jako by se měli udusit.

Emmet Ketshum pořád ještě ležel na pultě a bouchal do něj oběma pěstmi. Přitom cosi nesrozumitelného pokřikoval.

Terz Wayne Rebu Wardovi povýšeně pokynul. Pak ukázal na škubající se záda Emmeta Ketshuma. „Co je tomu skautovi?“

Seržant Mike O Bannister se třikrát pokusil začít mluvit. Potom ze sebe konečné vyrazil: „On mívá takové záchvaty,“ řekl. „Pane, jednou ho pokousal indiánský pes a od té doby to na něj občas přijde. To bude zase v pořádku. Jenom si nedělejte starosti, pane.“

Major přimhouřil svoje ocelově modré oči. Snad jen instinktivně vycítil, že si z něj utahují. Zaskřípal zuby. A pak ukázal, že není blázen, možná že je tady na hranici zelenáč, arogantní zelenáč, ale ne blázen.

Docela mírně řekl: „Ještě se dozajista poznáme lépe, pánové,“ rychle se otočil a vyšel ven.

Když zmizel, pustili se seržanti do jakéhosi indiánského tance. Boxovali do sebe a podivně vykřikovali. Pak se zkroutili a začali se ďábelsky smát a boxovali do Reba Warda.

Ten se bránil, seč mohl. Když pak skončili, uviděli

skauta Emmeta Ketshuma. Stál u pultu naprosto vážný. Udiveně na něho pohlédli. Přikývl a suše bez známky veselí řekl: „Ten nám to nezapomene. Všiml si toho. A teď zuří. Až zítra zjistí, že Reb je vůdcem honáků a dozví se, že Reb vydělává přinejmenším třikrát víc než on, pochopí, jak si s ním Reb zašpásoval, když si od něho vzal ten dolar. A bude nás proto nenávidět, kamarádi.“

Skaut se odmlčel, otřel si dlaní obličej a pak ještě trpčeji pokračoval:

„Všude na severu hoří válečné ohně rudochů. Všude se potulují skupiny bojovníků. My musíme projít jejich středem. Tenhle major z Washingtonu se chce stát generálem, jenže potřebuje trochu válečnické slávy, aby si vysloužil plukovníckou hodnost. Jestli mu ale nakonec dojde, že jsme si z něho utahovali, bude nás do smrti nenávidět a určitě si od nás nedá poradit. A není nic horšího než zelenáč s mocí rozkazovat, který je příliš hrdý na to, aby se řídil podle čísi rady. Problémy budeme mít nejen se Sedícím Býkem a jeho bojovníky, kamarádi.“

Když domluvil, čtyři muži se na sebe vážně zadívali. Ale po chvíli Reb Ward řekl:

„Kčertu, já to stádo doženu do cíle i bez armády. Mám totiž v kapse spoustu trumfů, abyste věděli.“

Muži se na něho se zájmem podívali.

„Co jsou to za trumfy,“ „vyzvídal seržant Tom Lamm.

„Texasští kovbojové! Víc než dva tucty opravdových kovbojů z Texasu!“

Reb Ward odjel z pevnosti. Přijel sem, aby se seznámil s majorem, a to se tedy stalo – dost důkladně.

Zamyšleně jel zpátky k městu a dostával na armádu pomalu vztek. Reb Ward přerušil proud myšlenek,

protože se zastavil před velikým obchodem. Stály tady oba velké vozy jejich družiny. Buck Fargo a několik dalších mužů vynášeli z obchodu balíky a pytle a nakládali je na vozy.

Poblíž stál Cliff Morrow a vše sledoval. Reb zamířil na koni k Morrowovi, zastavil u něho a naklonil se.

„Na armádu se nebudeme moci spolehnout,“ zamumlal. „Právě jsem viděl majora, který nám má pomáhat. A ještě v životě jsem nezažil tak arogantního zelenáče přesvědčeného o své neomylnosti. A přitom je ten kluk asi ještě nebezpečný, protože není zbabělec a má dost energie, aby jiným lidem vnutil svou vůli. Bude to mnohem horší, než jsem si myslel, Cliffe.“

Ten se na vrchního honáka zvláště zadíval. Teprve po chvíli řekl: „Jestli to bude cestou zlé, Rebe, nebudu už riskovat. Obrátím se a nebudu od žádného z jezdců žádat, aby hnali stádo rovnou do pekla. Nikdo ať se nebojí, že budu žádat něco nemožného.“

Reb užasl, protože dobře věděl, že Cliff Morrow dostane za každý kus dobytka dvojnásobek obvyklé ceny jen tehdy, až stádo bude u cíle. A dosud považoval Cliffa Morrowa za člověka, který se nikdy nevzdával a vždycky byl ochoten pro tučný zisk obětovat cokoli.

Reb nevěřil, že Cliff Morrow se stal najednou tak váhavým jen proto, že chtěl ochránit životy několika honáků. Pohlédl stranou do ulice. Viděl, že tam u sloupu pořád ještě stojí kůň Jesse Lee.

Jenže kůň se už rozlomil. A šerif stál pořád ještě u něho.

Reb se obrátil k Morrowovi: „Jesse Lee zmizel beze stopy. Jeho kůň stojí pořád ještě támhle. Vezmu ho, aby se o něho postarali. A jestli se Jesse do odpoledne neobjeví, nechám ho hledat.“ Po těchto slovech zase odjel. Ale neušlo mu zablýsknutí v očích Cliffa Morrowa.

Přesto, že bylo ještě hodně brzy ráno, celé Laramie bylo na nohou a přihlíželo, jak se stádo krátce po východu slunce vydalo k severu.

Byl to úžasný pohled. Pět tisíc dlouhorohých, urostlých a polodivokých krav táhlo na sever.

Jejich rohy do sebe narážely. Kopyta rozdusávala zem a nechávala za sebou mohutnou stopu.

A tisíce hlasů mručely a bučely ránem. Do toho se mísily chraplavé výkřiky mužů. Na svých obratných pasteveckých koních se drželi jako Indiáni. Ozývalo se třeskání bičů jako střelba z revolverů.

Major Wayne, který vedl svou jednotku z pevnosti, ještě nevěděl, kdo to ohromné stádo vede. Vůbec věděl o těch Texasanech velice málo. V životě také ještě zatím neviděl divokého Indiána z prerie.

A přesto i jeho ohromil ten pohled. Začal tušit, jak jsou asi ti honáci tam kolem stáda silní a odvážní.

Za odcházející jednotkou dohrála kapela osádky pevnosti. Major Tert Wayne poodjel stranou. Přísným pohledem kontroloval jednotku, která projížděla kolem něj. Sledoval každého jednotlivého jezdce. A pocítil hrdost.

Protože to je jeho první samostatné velení. Táhne do pole. A tohle tažení by se mělo stát odrazovým můstkem pro jeho další kariéru.

Mladý poručík Ben Chester s mléčně bílým obličejem jel vpředu. Za ním jeli trubači a dva jezdci se zástavou jednotky a vlajkou jezdeckva Spojených států.

Seržant Mike O Bynnister vedl první četou. Jela v dvojstupu. Pal následovala druhá četa pod vedením seržanta Torna Lamma. Tak projelo kolem majora sto jezdců oděných do modrého. Řinčely šavle a cinkala

udidla.

Pak následovaly tři doprovodné vozy. Vedle kočího na prvním voze seděla Fee Wayneová. Zamávala na svého manžela. Ten na pozdrav zvedl ruku.

Pak se ale postavil do čela jednotky, projel s ní kolem stáda a pokračoval tak dlouho, dokud i s ní nezískal náskok zhruba jedné míle. Pak vyslal posla, protože si konečně chtěl promluvit s vůdcem honáků.

Klidným klusem přijel Reb Ward dopředu. Byl čerstvě oholen, měl na sobě nové šaty a nechal si ostríhat dlouhé vlasy. Major ho poznal až po několika vteřinách. Přimhouřil oči a sevřel rty. Najednou se ohlédl přes rameno a viděl, že seržant Mike O Bannister se směje.

Major se úplně klidně obrátil k Rebovi a řekl chladně:

„Vy jste vůdcem stáda?“

„Ano.“

„Je vám jasné, že podléháte mému velení?“

„To tedy ne! Vy se svou jednotkou nám máte držet od těla Indiány.“

„Takže jste pod mým velením!“ řekl major zostra.

Reb Ward vzdychl. Pleskl si dlaní do stehna a suše řekl: „Dobrá, dám stádo zastavit a počkáme, dokud to plukovník Frank Lorrington s armádou nevyřeší. Plukovník chtěl za námi vyrazit teprve po dvou dnech, ale pošlu pro něho do pevnosti hned teď.“

Chtěl obrátit svého koně, ale major zavrčel: „Počkejte ještě, kovboji! Musím vám asi teprve vysvětlit, že jsem odpovědný za všechny civilisty v tomhle průvodě. A za pět tisíc krav.“

„O moje krávy se nestarejte, majore,“ zasmál se Reb. „Já se o vaše vojáky také nestarám. A nepokoušejte se mi přikazovat, co mám dělat.“

„To právě chci, kovboji. Stádo jde velice pomalu. To je přímo hlemýždí tempo. Kdy vlastně chcete dorazit k

Powder River? Poslyšte, chci postupovat rychleji. Kromě toho bych chtěl tu dlouhou pouť zkrátit i kvůli své ženě. Tímhle tempem urazíme sotva dvacet mil denně. Rád bych čtyřicet mil...”

„Urazíme jenom patnáct mil denně. A pokud se terén zhorší, bude to jen deset či pět,“ přerušil ho Reb ostře.

Přítáhl koně a rozhovor prostě ukončil. Odjel zpátky ke stádu. Cliff Morrow tam jel v čele s Nevada Petem.

„Skutečně bych rád věděl, co se stalo s Jesse Leem,“ zabručel Reb, když se jeho kůň přidal k oběma jezdcům.

Ale Cliff Morrow mu neodpověděl. Spíše se zeptal: „Co chtěl major?“

„Chtěl převzít velení nad mými lidmi i nad pětitisícovým stádem dobytka,“ zabručel Reb.

Příští dny proběhly bez komplikací. Plukovník Lorrington dorazil k stádu, ale držel se stranou od vojáků a dělal, jako by byl jedním z Rebových mužů. Major se zřejmě zlobil i kvůli tomu. Čtvrtého dne, když stádo táhlo dlouhým údolím, objevily se na severu na nebi kouřové signály.

Toho dne odpoledne pak muži zahlédli skauta Emmeta Ketshuma, jak stojí a čeká na okraji cesty rozježděné stovkami kol vozů.

Major nasadil svému koni ihned ostruhy a i Reb Ward a Cliff Morrow vyrazili od stáda dopředu.

Emmet Ketshum na ně klidně čekal a pak ukázal k nejbližšímu hřebeni kopců, který se nad cestou táhl k severu.

„Zatím ještě není důvod k obavám,“ zamručel. „Ale to se brzy změní, až rudoši tam za hřebenem poznají, že nemůžeme jinudy.“

Když skaut dořekl tato slova, spatřili muži na vrcholku

kopce skupinu jezdců.

Byli to Indiáni, protože byli pestrě pomalovaní. Barvy byly křiklavé a stejně pestré byly i jejich ozdoby. To vše se krásně hodilo k jejich temným vraným mustangům.

Major na ně hleděl a postupně dostával jeho obličej takřka chtivý výraz. „Hoj,“ řekl „tak tohle jsou divocí Indiáni?“

„Siouxové,“ usmál se skaut. „Značky ‚Hunkpapa!‘ Ten džentlmen s červenou příkrývkou je Tři Nože. Před dvěma hodinami jsem s ním mluvil. Chtěl promluvit s Náčelníkem skvrnitých buvolů pár slov.“

„Člověče,“ zasupěl major, „nemluvte se mnou tou indiánskou hatmatilkou. Jste skautem armády a já žádám, abyste se vyjadřoval srozumitelně, když hovoříte s důstojníkem.“

„Náčelník Tři Nože by chtěl hovořit s panem Wardem,“ usmál se skaut. A dodal na vysvětlenou mírným hlasem: „Indiáni říkají kravám prostě skvrnití buvoli, a protože by chtěli mluvit s vůdcem honáků stáda, hovořil ten rudoch o Náčelníku strakatých buvolů. Je to dost srozumitelné, pane?“

Major na něho zíral. „Ten rudoch mohl mít na mysli jediné mne,“ zavrčel. „Vysvětlil jste mu, že tu výpravu vedu já?“

„Můžete jít také,“ odvětil skaut a obrátil koně. Reb Ward se k němu ihned přidal. Následoval je i Cliff Morrow. Major zle zaklel a přidal se k nim.

Přijel na koni až těsně ke skautovi a zasyčel: „Jestli'se ještě jednou zachováte tak neslušně, nechám vás zavřít. Rozuměl jste? Na něco jsem se vás ptal, pane!“

„Chtějí mluvit s vůdcem stáda,“ odsekl rozzlobeně Emmet Ketshum. „S armádou už dlouho nemluví. Kdyby se ten rudoch dal do hovoru s vámi, rozběsí se. Tenhle Tři Nože je adoptivním synem samotného Sedícího Býka.“

Je to jeden z nejpodlejších lidí mezi Siouxy. Umí číst, psát a ovládá naši řeč skoro jako my. Byl totiž vychován misionáři a chodil do školy déle než mnozí lidé z vaší jednotky.“

„A proč se tedy spolčil s bandou Sedícího Býka?“ zachroptěl major.

„To není banda, pane. Siouxové jsou národ a mají svou armádu. Nejlepší jízda na světě je siouxská jízda. Považujete-li tyhle chlapíky za bandu, pak se mnoha let nedožijete, pane.“

„Jsem major.“

„Fajn, majore, tenhle Tři Nože byl při tom, když velcí náčelníci uzavírali mírové smlouvy s armádou. A pak zažil, jak armáda ty smlouvy porušila. Tehdy přeběhl ke svým divokým bratrům. Sedící Býk ho adoptoval a udělal ho podnáčelníkem Hunkpapaů. A až budeme támhle na kopci, majore, uvidíme na čtyři stovky rudochů.“

Major teď potřeboval chvíli, aby mu to všechno došlo. Zatím se rychlým cvalem blížili ke kopci. Z míst, kde doprovázely stádo vozy, sem přicválal i plukovník Lorrington a beze slova se připojil ke skupince. Poslední yardy už koně šplhali do kopce pomalu. A když zastavili, byl náčelník Tři nože a pět jeho nejlepších bojovníků jen pár kroků před bělochy.

Ti ovšem viděli daleko více. Odtud z hřebene mohli pohlédnout dolů do úžlabiny na druhé straně.

Ano, tam vytvořily na čtyři sta Hunkpapaů v trojstupu impozantní půlkruh. Byl to úžasný pohled. To musel i major Wayne v duchu přiznat a najednou dostal – bohužel jen na okamžik tušení, že tam, na vojenské akademii ve West Pointu a ve Washingtonu, Indiány podceňují. Pak se ale major zadíval na náčelníka. A dříve než kdo mohl pronést slovo, zazněl pronikavě jeho hlas:

„Jestli to má být výhružka, ty rudý lumpe, myslím ta

horda tam dole, tak ti říkám, že celou tu vaši bandu se svými jezdci rozsekám na kusy. Znáte rozkazy armády! Každý Indián se musí dostavit ke skladištím agentur a odevzdat tam zbraně!“

Náčelník a pět bojovníků si ho klidné prohlíželi. Tři Nože byl urostlý, mohutný a mrštný jako panter. Šedé oči měl na Indiána až příliš rovné. Tím více byli jeho bojovníci šikmoocí a ošklivější. Byli to zjizvení chlapi, v jejichž pérech se odrážely známky těžkých bojů.

Kdyby major alespoň trochu Indiánům rozuměl, dokázal by poznat, že všechny ty četné zářezy, proužky, klikyháky a tečky na pérech mají svůj zvláštní význam.

Když major rázně skončil, čekal marně na odpověď. Tři Nože ho jen zvědavě pozoroval, asi jako hladový vlk vychrtlého králíka. Majorovi ona přezíravost neunikla. A rozvzteklil se ještě více, když Tři Nože od něj odvrátil svůj pohled a ani ho neuznal za hodná odpovědi a podíval se na ostatní muže.

Rudoch náhle zvedl paži a ukázal na Reba Warda. Pak zřetelnou angličtinou řekl: „Ty jsi šéf!“

Reb Ward mu pohlédl pevně do očí a přikývl. „Zenu stádo na sever. Mám sedmadvacet jezdců. Přicházíme z veliké dálky – z Texasu. Všichni Texasané jsou bojovníci. Ženeme stádo na sever. Nic nás nemůže zastavit... nic, zhola nic!“

Rudoch přikývl. Jeho pět bojovníků tiše zamumlalo. Všichni drmolili totéž slovo: „Hgun! Hgun!“ a to znamenalo odvahu, nic než odvahu. Obdivovali Reba Warda. Tři Nože to vzal zkrátka: Viděl vůdce stáda a věděl už teď, že ten muž se bude bít.

Ale viděl i jiné – totiž majora, který je v zemi Indiánů zelenáčem. A protože Indiáni už s takovými holobrádky měli často co dělat, trochu se zaradoval. Pak řekl: „Můj otec, kterého nazýváte Sedícím Býkem, mi přikázal, abych

vás zadržel. To udělám, pokud stádo poženete přes tento kopec. Vojáky pobijeme a vezmeme vám dobytek. Jezdci z Texasu se jistě dovedou bít, ale my zabijeme i je. To je všechno!“

Pak se klidně odmlčel a kdyby někdo slyšel jeho hlas a nedíval se na něho, myslel by, že je to hlas bělocha.

Major se ovšem náhle rozzuřil, protože tyto výhrůžky a ignorování jeho osoby současně jsou pro něj ty nejtěžší zločiny na světě. Zahrozil pěstí a vyštěkl: „Ty rudý lumpe, já ti hned ukážu! Jenom chvílku počkej!“ Strhl koně, nasadil mu ostruhy a sjel dolů z kopce ke své jednotce, která se zastavila na úpatí. Stádo bylo ještě asi půl míle dále.

„To je blbec,“ zabručel Emmet Ketshum.

Do věci se chtěl vložit plukovník Frank Lorrington. Ale než mohl říci jediné slovo, strhlo všech šest rudochů rovněž své koně a sjeli po severním svahu z kopce dolů.

„To je hlupák!“ řekl i plukovník Frank Lorrington.

Ale bylo pozdě. Důstojník planoucí vztekem a uraženou ješitností uvedl věci do chodu. Plukovník Lorrington se vydal za majorem. Ketshum se za ním s nadávkami vydal rovněž.

Reb Ward a Cliff Morrow ještě postáli na kopci. „Lorringtonovi se toho hlupáka nepodaří přivést k rozumu,“ zamručel Cliff Morrow. A to se stane už teď, když jsme právě čtyřicet mil za Laramie. Rebe, nejsem dalek toho, vzdát to všechno.“

Podivně se na vůdce stáda zadíval.

Ale Reb se zlostně usmál. „Jenom neměj strach, Cliffe. Já tě ochráním. A nic nevzdávej, dokud jsi ani pořádně nezačal. Ani nějaký poblázněný majůrek, ani ty mě k tomu nepřinutíte.“

„Hej, Rebe, jsou to moje krávy!“

„Na tom už nezáleží, Morrowe. A možná nám už vůbec

nezaplatíš. Ale to je na tobě. Poslyš, chlape, já to stádo na sever doženu, ať se děje co se děje. A kdo se pokusí mně a plukovníkovi v tom bránit, ten se bude muset bít se mnou.– Rozuměl jsi tomu, Cliffe?“

„Myslím, že ano,“ odpověděl Morrow. A ačkoliv odvrátil od Reba Warda svůj pohled, jeho slova jako by na něj stále útočila.

Ohlédli se. Dole šikoval major svou jednotku a dal pokyn křídům k pochodu. Zazněly povely a jezdci v modrém tam dole vytáhli šavle.

Pak se pozdním odpolednem rozezněla trubka.

A pak vedl major Terz Wayne své vojáky nahoru po svahu kopce. Reb Ward a Cliff Morrow pohlédli na druhou stranu kopce. Tam zase šikoval své siouxské jezdeckto náčelník Tři Nože. Nevypadalo to tam tak uspořádaně, spíše to bylo pestré hemžení. Ale všechno tam dole proběhlo mnohem rychleji než u vojáků.

A pak zaznělo dvanáct set neokovaných koňských kopyt. Rudí jezdci vyrazili k severu.

„Utíkají,“ zaskřehotal Cliff Morrow.

Reb zavrtěl hlavou. „Jestli je ten bláznivý major bude pronásledovat dost dlouho, dostanou se na místo, kde ho budou moci zlikvidovat. To už potom nebudou utíkat. Potom ho napadnou.“

Strhl svého koně a sjel dolů z kopce. Mířil rovnou k majorovi, který se blížil před širokým čelem své jednotky do kopce.

„Majore, přestaňte!“ zakřičel na něj. „Rudoši unikají a někde vás ...“

„Z cesty, kovboji!“ zařval major. „Z cesty honáku!“

A pak Reb Ward musel svého koně skutečně strhnout stranou, protože major by ho doslova rozdupal nebo by přinejmenším došlo k ošklivé srážce.

I několik kavaléristů muselo své koně strhnout na

stranu. Uháněli napravo a nalevo kolem Reba. Čísi hlas trpce zvolal: „Toho zastaví jedině zeď, až do ní narazí hlavou!“

A pak byli pryč. Reb Ward jel za nimi až nahoru na vrcholek hřebene. Tady se zastavili a celou situaci z výšky přehlédl. Dojeli k němu i Cliff Morrow a plukovník Frank Lorrington. A i oni zastavili koně.

„Ten blázen neposlechl ani mě,“ zasípal zlostně starý plukovník. „Ten propadl indiánské horečce a nepřestane, dokud nedostane pořádnou lekci.“

Reb Ward a Cliff Morrow neříkali nic, jen se dívali za majorem Terzem Waynem a jeho uhánějící jednotkou. Rudoši zmizeli za kopcem. A jejich poslední bojovníci se za chvíli ohlédlí a vyzývavě zamávali svými zbraněmi. Tomu se dalo rozumět jen jedním způsobem: Pojdte, chyťte si nás! Major dal během jízdy tasit šavle a zformovat uhánějící jednotku do útoku. To se dělo v plném trysku. A pak za kopcem zmizeli i vojáci. Od východu se blížil soumrak. Mraky na západě se zabarvily do ruda. Brzy přijde noc.

Tři muži na kopci se na sebe hořce podívali. Pak obrátili své koně a pohlédli k čelu stáda, které začalo šplhat do kopce. Reb Ward zavolal na jezdce v čele několik povelů. Pak zamával na pět doprovodných vozů a dal jim znamení k utáboření. Spolu s oběma dalšími jezdci pak sjel z kopce k malému lesíku, u kterého se vozy zastavily. Až dosud stavěli vojáci tábořiště vždy mimo kovbojů. Ale když Reb dojel až k armádním vozům, řekl vozkům: „Raději zůstaňte s námi, hoši. Postavte vozy do podkovy před lesíkem. Kuchyňský vůz Bucka Farga přijde doprostřed. A stan pro dámu můžete postavit pod stromy. Ale všechno udělejte pořádně, protože se blíží bouřka.“

Muži se pustili do práce. Přihnali i velké stádo koní a postavili ohradu z provazů. Reb zajel k mladé ženě, která

se vyšplhala z vozu a opírala se o kmen stromu. Dívala se na sever, na kopce, za nimiž zmizeli nejdřív Indiáni a pak major Wayne se svými jezdci.

Kopce v houstnoucí tmě vypadaly jako příkrčená, ke skoku přichystaná příšera. Vypadaly výhružně a tajemně.

Reb zůstal v sedle, protože chtěl ještě zajet ke stádu, dotkl se okraje klobouku a mírně zabručel: „Je mi líto, madam. Nikdo od toho nedokázal majora odradit.“

Všiml si, jak se hrdě u stromu napřímila a zvedla bradu. Pak řekla pevně a klidně. „Je to voják a zná svou povinnost. Je to schopný důstojník. A co dělá, je správné. Chrání vaše stádo. A až tu rudou bandu pobije, splní jen část své povinnosti. Nemusíte mne chlácholit, pane. Já vyrostla u armády. Já se nebojím.“

„Jo,“ zamumlal, „vy jste skutečně důstojnická dcerka.“

Noc u stáda proběhla bez incidentů. Vypadalo to, že v okruhu tisíce mil není jediného Indiána.

Jen déšť se snášel silně, ustavičně a monotónně. Bouřka přešla. Reb Ward si pospal tři hodiny a pak vyrazil s noční hlídkou ke stádu. Zkontroloval své jezdce, chvíli dělal společnost Jimu Ringovi u koní.

Když pak přišlo pošmourné ráno a déšť trochu polevil, vrátil se vůdce stáda zpět do tábora mokrý jako myš.

Polovina mužstva už hltala v neustávajícím dešti snídani. Reb Ward se ohlédl po Cliffu Morrowovi a objevil ho pod jedním ze stromů, které už dávno neskýtaly ochranu před deštěm. Ten z nich totiž setřásl poslední podzimní listí. Reb Ward si prohlédl sousedy Cliffa Morrowa. A poznal, že jsou to ti chlapi, které Morrow najal v Dodge City. Tvořili neustále mlčící skupinku. A poprvé na téhle výpravě to skutečně vypadalo, jako by tvořili Morrowu tělesnou stráž.

Reb Ward se usmál. Vzpomněl si na Jesse Leča, Percyho Millera a spoustu možností. Napil se horké kávy

ještě než ji zředí a zchladí déšť. Zakousl se do kusu masa a přežvykoval. Potom zvolal: „Vpřed! Jde se dál! Do sedel, hoši! Zrušte hlídky a začněte hnát!“

Jeho jezdci se ochotně zvedli. Koně měli přivázány velice blízko.

Ale vtom je zastavil hlas Cliffa Morrowa. Zvolal nahlas a velmi ostře: „Zadržte, hoši! Zatím se nikam hnát nebude! Počkáme, až se major Waynes vrátí! Zůstaneme v táboře!“

Reb se otočil. Odhodil pohár i plechovou misku a blížil se klidnými kroky ke Cliffu Morrowi. Ten se krátce podíval nalevo a napravo a zaregistroval, jak jeho tělesná stráž vytáhla kolty.

Pak upřel pohled pevně na vůdce honáků a řekl: „Žádné hádky, Rebe! Tady jsem pánem já! A ty jsi jenom najatý honák. Nikdy jsem ti do ničeho nemluvil. Ale tady jde o moje stádo.“

„To už není vaše stádo, Morrowe,“ zazněl hlas plukovníka Lorringa. „Vy jste je prodal a smluvně jste se zavázal, že ho necháte dohnat až k Powder River a tam ho odevzdáte.“

„To také chci,“ řekl Cliff Morrow, ale Reb Ward, který se mu díval do očí zblízka, poznal, že Cliff Morrow lže.

Když se Morrow zase otočil od plukovníka a podíval se na Warda, Reb klidně řekl: „Cliffe, povídal jsem ti, že mi nemůžeš zabránit v tom, abych to stádo dohnal až na sever. A na majora nečekám. Zenu dál!“

„To zakazuju!“ vyštěkl Cliff Morrow.

Uderu pěstí se už nestačil vyhnout. Pěst Reba Warda se překvapivě prudce vymrštila od boku. Tvrdým hákem zasáhla bradu Cliffa Morrowa. A pak přišla levačka jako přímý úder do Morrowa žaludku. Třetí úder byl mohutný spodní hák, který Reb vedl přímo vzhůru. Cliff Morrow dopadl na záda a natáhl se jak dlouhý tak široký. Na zemi vypadal ještě pořád silný a mohutný. Ale přece jen ležel na

zemi. Možná nebyl Reb Ward přece jen docela fér a jednal překvapivě.

Ale kdo by jednal fér, kdyby vedl stádo, měl ho hnát středem území Indiánů a mířil s ním na určené místo? Kdo by si mohl dovolit promarnit byť jen jedinou šanci, když si vytyčil úkol zabránit dodávkou tohoto stáda dobytka dalšímu šíření válečného konfliktu? Reb Ward totiž pevně věřil, že dovede-li stádo k cíli, zachrání tím život stovkám lidí. Proto udeřil tvrdě a nečekaně.

A muži Cliffa Morrowa chtěli použít kolty.

Ale zbraně vytáhli i ostatní. Dokonce i kuchař Buck Fargo měl najednou v rukou brokovnici.

Jim Ringo ostře zvolal: „Jenom to zkuste, blázni!“

A tím bylo vlastně všechno rozhodnuto. Čtyři Morrowi pistolníci zastrčili zbraně. Pochopili, že mužstvo Reba Warda by se za svého vůdce bilo.

To je trochu překvapilo, protože oni i Cliff Morrow si zřejmě mysleli, že mužstvo se zachová přinejmenším neutrálně.

Kdo z honáků by si přece nedopřál pauzu a neodpočinul si v táboře, když navíc tam kdesi na severu čekají Indiáni a na leckterého z jezdců možná i smrt.

Ale tady to bylo jinak – tady s těmihle chlapy! A to bylo právě silnou osobností Reba Warda. Ten se hořce pousmál. Pak se zadíval na Cliffa Morrowa, který se začal sbírat ze země. Morrow zaklel a postavil se na nohy. Upřeně hleděl na Reba Warda a řekl: „N6 dobrá, pochopil jsem, že jste mi moje stádo ukradli, abyste ho zbytečně obětovali a sami se dostali do pekel. A před sebou vidím náramného blázna, kterému je věrná celá horda dalších hlupáků.“

Obrátil se k plukovníku Lorringovi: „Chci od vás písemné potvrzení, že vy jako pověřenec Úřadu pro Indiány přebíráte veškerou další odpovědnost, pokud jde

o stádo.“

„To prohlášení můžete dostat, Morrowe,“ zamručel plukovník a vytáhl svůj poznámkový blok. Ihned začal psát, pak vytrhl list a podal ho Morrowovi.

Tím můžete v každém případě uplatnit proplacení šeku, ať už se stádo k cíli dostane, nebo ne. Odpovědnost je teď zcela na mně. A já věřím, že to Reb Ward a jeho báječní hoši svedou. Musím tomu věřit, protože už nemám jinou šanci, jak zdržet od vstupu do války další dva tisíce siouxských bojovníků a Cheyenů. Ale vy už teď, pokud jde o stádo, nemáte žádné slovo, pane Morrowe. Můžete se stejně tak dobře vydat s vašimi chlapy nazpět.“

Cliff Morrow svěsil hlavu, chvíli zíral na popsany papír a pak zauvažoval.

Potom se podíval na Reba Warda. A náhle se chladně usmál. „Ne,“ řekl, „já se nevrátím. Zůstanu u svého stáda. To je mé právo. Jednoho dne budu u toho, až se i vy budete muset vzdát. To chci ještě vidět. Až i chlapi téhle družiny budou mít všeho po krk. Jesse Lee už toho měl dost v Laramie a tak se zdechnul. A zmizí ještě další chlapi. A pak zjistíš, Rebe, že stádo sám hnát nemůžeš. Ten den bych chtěl ještě zažít.“

Zvedl ruku a ohmatal si nateklou bradu.

„Skočil jsi na mě a zbil jsi mě, Rebe. Ještě se k tomu někdy vrátíme. Já počkám. Čistě osobně jsme spolu ještě nezúčtovali, kovboji.“

V očích mu teď planulo vztekem. Ukázal na chvíli, jak hluboce Reba Warda nenávidí.

Reb Ward přikývl. Docela suše řekl: „Cliffe, jestli ty nebo ti tvoji miláckové ještě budete dělat nějaké potíže, pošlu vás k čertu. To je mé poslední varování!“ A obrátil se ke čtyřem chlapům a dodal: „Jestli mezi mými lidmi ještě jednou sáhnete po zbrani, bude vám zatraceně horko.“

A pak zvedl ruku a ostřeji zvolal: „Do sedel! Ženem dál! Do sedel!“ Později už jel sám a odhodlaně v čele stáda na sever.

Kopce před ním ležely šedivé a zahalené v dešti. Uvažoval, co se asi stalo s majorem Terzem Waynem a jeho jednotkou. V poledne pak přijel k prvnímu vozu vojáků, na jehož kozlíku seděla vedle vozky mladá žena. Byla zabalena do kožešiny a držela se velice zpříma. Její krásná tvář byla velice klidná, ale v očích měla výraz těžkých obav.

„Proč ještě od nich nepřišla žádná zpráva?“ zeptala se náhle. „A proč nepošlete na sever jezdce, aby ...“

Náhle zmlkla, protože pochopila, že projevila strach. Kousla se do spodního rtu a na chvíli bojovala se svými city a se svou hrdostí. Ale pak přece jen řekla. „Copak je vám, Rebe Warde, jedno, co se s tou jednotkou stalo? Vás vůbec nezajímá, co se tam před námi na severu mohlo stát?“ Její hlas zněl téměř vyčítavě. Jeho obličej se ani nepohnul, ale v očích se mu objevil podivný výraz.

„Madam,“ řekl klidně, „já ženu stádo na sever. To je moje úloha. A k tomu potřebuju všechny své jezdce a všechny své síly.“

Neodpověděla a jen nehnutě zírala na sever. Velmi se ovládala.

„Nemohu si dovolit žádné dobrodružství,“ zamumlal veliký muž na vraném koni stísněně.

Pak zas odjel na čelo stáda. Ale jeho starost rostla každou chvíli.

Byl vlhký, pošmourný a chladný den, stádo urazilo do příchodu tmy asi patnáct mil. Než muži rozložili tábor, přehnali ještě dobytek přes silně rozvodněný potok. Ale ztráty zatím nebyly.

Zastavili stádo na chráněné planině mezi dlouhými hřebeny kopců. Dobytek byl neposlušnější, déšť se mu

nezamlouval.

Všude kolem crčela voda. Buck Fargo připravil jednoduché jídlo. Ale jeho káva byla výborná.

A všichni muži se v duchu ptali, co je s majorem Wayneem a jeho jezdci.

Kolem půlnoci se to dozvěděli. Do tábora přijel seržant Tom Lamm s pětadvaceti jezdci. Přijel s kletbami, protože z oněch pětadvaceti bylo jedenáct mrtvých přivázaných na koních. Všech zbývajících čtrnáct včetně Toma Lamma bylo zraněno. A seděli většinou na koních po dvou, protože zvířata pro všechny nestačila.

První slova, která seržant pronesl, byla: „Žádné obavy, chlapi! Rudoši jsou teď aspoň padesát mil od vás. A major toho ještě pořád nemá dost a žene se za nimi.“

Tím bylo řečeno hodně. Každý musel pochopit, že se odehrál těžký boj. O tom svědčili mrtví a ranění. Bylo tedy zřejmé, že major přišel o čtvrtinu svých lidí a ještě pořád pronásledoval nepřítele.

Teprve později, až uložili mrtvé pod stromy stranou od tábora a postarali se o raněné, přistoupil Tom Lamm k vůdci stáda sedícímu u ohně. Seržant měl obvázanou hlavu a ruku v závěsu před tělem. Jeho uniforma byla roztrhaná na cucky.

Jeho hlas zněl trpce, když řekl: „Vjeli jsme do rokle. Rudoši nám chtěli uchystat překvapení, ale přiblížili jsme se k nim příliš rychle. Ještě nestačili obsadit horní okraje rokle, a tak jsme nedostali po hlavách. I tak to ovšem bylo dost zlé. Najeli jsme rovnou do nich a vytlačili je před sebou z rokle.“

Seržant udělal přestávku, rozhlédl se kolem sebe a zeptal se: „Neměl by někdo hlt ohnivé vody?“

Buck Fargo vylovil z vozu láhev. Seržant se napil a podal ji zpátky. „Dejte napít i raněným,“ zamručel. „To je aspoň malá útěcha.“ Utřel si pusy a pokračoval: „Když jsme je vytlačili z rokle – a utrpěli jsme při tom pořádné ztráty, postavili se nám v jakémisi údolí na odpor. No, chlapi, řeknu vám jenom, že jsme se bili statečně. Major je sice tvrdohlavý zelenáč a ...“

„Seržante, nemáte právo kritizovat důstojníka!“ přerušil ho ostrý hlas Fee Wayneové.

Mladá žena vystoupila z povzdáli a vešla mezi muže. Očima si přísně měřila seržanta.

„Rozuměl jste mi, seržante?“ Ten zasalutoval. Ale pokračoval nerušené dál: „... ale držel jednotku pevně v rukou a skutečně dokázal, že jsme ty rudochy rozehnali a donutili k útěku. Měli také veliké ztráty. A teď je pronásleduje dál. Myslím, že si umínil, že jim nedá pokoj, dokud je úplně nezlikviduje. Ještě nikdy jsem neviděl tak zaťatého důstojníka.“

Seržant zmlkl a odešel. Lehce se motal.

Muži se zadívali na mladou ženu. Poznali, jak velice se bojí a jaké má starosti.

Dokonale se však ovládala. Když se beze slova otočila a chtěla odejít, trochu zavrávorala, protože kotník ještě pořád neměla v pořádku. Při třetím kroku se probořila, protože tady jeden z vozu vyryl hlubokou stopu.

Reb Ward k ní rychle přiskočil a uchopil ji za rámě. Podepřel ji a odvedl k jejímu stanu.

„Díky,“ řekla tam. „A od zítřka bych chtěla jet na koni, aby byl vůz k dispozici pro raněné.“

„To půjde,“ zamumlal Reb. „Ale budete si muset obléci kalhoty a pořádnou výstroj. V sukních a ...“

„Mám v kufru jezdecký oblek a holínky.“

„Potom zítra dostanete báječného koně, madam.“

Podržel jí vchod do stanu. Ale ona ještě zaváhala a

pohlédla na něho. I když sem k nim světlo od ohně nedopadalo, přece jen bylo možné v jejích očích rozpoznat obavy.

„Major to určitě zvládne, madam,“ zamručel Reb. „Právě jste od seržanta slyšela, jak je odvážný a jak dobře velí své jednotce. Už to samo, že dokázal se stovkou jezdců zahnat na útěk čtyři sta Siouxů, je úctyhodný výkon.“

Reb Ward mínil ta slova jako útěchu a příslib, ale nedokázal potlačit přídech hořkosti.

„Dělá svou povinnost, aby uvolnil cestu stádu, že?“ zeptala se zostra. „Ale vy si pořád myslíte, že je to bláznivý zelenáč. Docela jasně to cítím!“

„Neměl tohle stádo opouštět,“ zamumlal Reb. „To, co dělá, není nic jiného než taková soukromá válka. Nemá smysl, aby pronásledoval nějakou skupinu válečníků třeba až na severní pól, jenom proto, aby ji zničil, když přitom sám zahyne a přijde o spoustu jezdců ...“

Nepokračoval dál. Rozhořčení ho na chvíli zbavilo sebevlády.

„... a přitom sám zahyne,“ zopakovala jeho slova Fee Wayneová. „Tak jste to řekl, co?“

„Možná bude mít štěstí,“ zamumlal Reb. „Ale jeho jednotka bude každopádně oslabena. A potom už nedokáže ubránit stádo. Tři Nože a jeho bojovníci nebudou pro nás jedinou překážkou. Je mi líto, madam, že vám to musím říci. Ale Terze Wayneho považuju přes veškerou jeho udatnost a úspěchy v boji za pěkného blázna.“

Po těchto slovech smekl klobouk a odešel.

„Terz není blázen! Plní svou povinnost!“

Neřekla to ovšem jemu, ale spíše sama sobě. A teď teprve si uvědomila, jak je její muž hrdý, ctižádostivý a – také ješitný. Bála se jen toho, aby se nestal obětí své vlastní ctižádosti.

Spala velice neklidně. Pořád se budila a sedala si na lůžku a naslouchala. Dusot kopyt, který zaslechla, však nepatřil vojákům. Té noci se už do tábora žádný další voják nevrátil a nedošly ani žádné zprávy.

Příštího rána se stádo zase vydalo na pochod. Kolem poledne ustal déšť. Nedošlo k žádným incidentům. Večer dorazili k ústí rokle Medicine Bow, do níž vjel major Terz Wayne.

Rychle se setmělo, ale Reb Ward vyslal do rokle polovinu mužů s vozy. Pak s druhou polovinou družiny vhnal do rokle i stádo. Příčné rokle byly mezitím uzavřeny, takže zvířata mohla použít pouze hlavní rokli.

Za jasného svitu měsíce pak kolem půlnoci všichni sehnali stádo dohromady. A sešli se na místě, kde se Indiáni pustili do boje s majorem.

Kojoti a další mrchožrouti se tady už zatím činili.

Stádo odpočívalo až do východu slunce. Pak nasedli muži Reba Warda opět do sedel. Hnali dál a kolem poledne dorazili na široou pláň. Tady nechali krávy jít pomaleji, aby se mohly i pást. Pět tisíc kusů dobytka pokrylo obrovskou plochu. Jezdci celé stádo objížděli, pozorně se rozhlíželi kolem a užívali ještě jednou hřejivých slunečních paprsků.

Brzy se přizene zima a možná, že ještě dřív, než dorazí k Powder River, zažijí první sníh.

Tenhle pochod se ještě může změnit v závody se zimou. To je další nebezpečí, s nímž musel Reb Ward počítat. Jestli ho totiž někde na pláních překvapí zima a dostanou se do několik dní trvajících ledového blizzardu, pak docela jistě přijdou o velkou část stáda. A jestli si dobytek umane utéct před ledovým větrem na jih, nedokážou ho zastavit.

Není totiž možné hnát tak obrovské stádo proti ledovému blizzardu, který vane ze severu.

Uběhl den.

A uběhla noc.

Ráno se vydalo stádo dál. A když pak slunce vykouklo nad horami na východě a vítr už neprofukoval oblečením, tu spatřili Reb Ward, Fee Wayneová a plukovník Lorrington, kteří jeli před stádem, jak v dálce z kopce sjíždí jednotka jezdecká.

Ale nepřijížděla hrdě a v jednotném útvaru. Skupina jezdců, která se tam z kopců blížila, vypadala už z dálky jako ztracený, pobitý hlouček.

A ztratili hodně koní, protože mnoho zvířat neslo dva jezdce, část mužů šla pěšky. Zástavu nebylo vidět.

Poražená jednotka.

Byli to ti z jednotky majora Wayneho, kteří přežili. Za mnoha koňmi byla připevněna nosítka, ve kterých leželi ranění.

Majora vidět nebylo. Celý ten smutný průvod vedl pěšky seržant Mike O Bannister.

Fee Wayneová vykřikla a bodla svého koně ostruhami. Reb Ward a plukovník Lorrington ucedili kletby a vyjeli za jezdkyňu. Spřežení tří armádních vozů přidalo na rychlosti a dopředu vyjel i Cliff Morrow.

Jako první z jezdců zastavil koně před tím smutným průvodem Reb Ward. Mladý poručík, který před pár dny vypadal ještě jako chlapec, působil jako muž. Měl vpadlou tvář a zarudlé oči. Mdle pozdravil a rty se mu třásly. Chtěl něco říci, ale vyšlo z toho jen nesrozumitelné zamumlání. Jenom unaveně a bezradně mávl rukou.

Seržant Mike O Bannister ale hořce řekl: „To je zbytek. Nikdo další nepřežil. To je všechno!“

Reb Ward namáhavě polkl. Letmo je spočítal. Bylo jich asi pětadvacet – včetně mrtvých. A nebyl mezi nimi nikdo, kdo by neměl alespoň lehčí ránu. Reb Ward viděl spousty obvazů, roztrhané uniformy a zaschlé rány. Slyšel nárek a sténání raněných, kteří leželi v nosítkách. A na hřbetech

několika koní viděl přivázaná nehybná těla.

„To je všechno, kovboji,“ opakoval seržant chraptivě. Mladý poručík se najednou napřímil, protože se blížila mladá žena a s ní plukovník a tři armádní vozy. Koči těch vozů byli školení zdravotníci.

Poručík Ben Chester na ně chraptivě zavolal: „Rychle! Pospěšte si! Hned se dejte do Phila Starka a vytáhněte mu z ramene ten zatracený šíp.“

Vydal ještě pár rozkazů a ukázal tím, že zůstane-li v tomhle kraji na živu, bude z něho jednoho dne schopný důstojník.

Fee Wayneová zatím mlčky hleděla na seržanta. Seděla na koni zpříma a ovládala se. Rukama křečovitě svírala opratě.

Seržant zasalutoval.

„Madam,“ řekl zlomeným hlasem, „major už není mezi námi. Rudoši se zase postavili na odpor a major nás vedl rovnou středem jejich hordy. Prostříleli jsme se a probili mezi nimi širokou cestu, pak jsme se obrátili a udělali to podruhé. Takže jsme se prosekali tam a zase nazpět. Když jsme se pak shromáždili, nebylo nás mnoho, jenom žalostný hlouček. Rudoši už toho taky měli dost, protože jejich ztráty byly ještě větší. Pořádně jsme je rozprášili. Ale viděli jsme také, že při svém ústupu, který byl vlastně útekem, s sebou odvěkli několik zajatců. Je docela možné, že major byl ještě naživu. S sebou ho vzali určitě, protože mezi padlými jsme ho nenašli.“

Reb Ward sledoval Fee Wayneovou. Když zpozoroval, jak se v sedle zapotácěla, seskočil z koně. Ještě ji stačil zachytit.

Ale byla v jeho náručí jen chvíličku a už otevřela oči a plačtivě řekla: „Musíte ho zachránit, Rebe Warde! Zajali ho a odvedli. Slyšel jste. Musí být ještě naživu. Zachraňte mého muže, Rebe Warde!“

Zaryla se mu prsty do košile. A když ji postavil na zem, položila mu tvář na hrud' a začala plakat.

Jemně ji pohladil po vlasech a snad to byla jen jeho přítomnost, onen proud síly, který z něho vyzařoval, jež způsobily, že Fee Wayneová se zase brzy uklidnila a začala se ovládat. První šok a první bolest pominuly.

Projevila se zase jako pravá žena a dcera vojáka. Odtáhla se od něho a o krok ustoupila.

„Co uděláte, Rebe Warde?“

Těžce vzdychl. Pak klidně řekl: „Poženu stádo k Powder River, Fee Wayneová.“ Pak zmlkl a ona marně čekala, že ještě něco dodá. Přistoupil plukovník Lorrington, Cliff Morrow a pár dalších mužů.

Fee Wayneová dupla svou malou nožkou.

„Vy nechcete podniknout nic, abyste vysvobodil majora Waynea a ostatní zajatce?“ vychrlila ze sebe: „Vy chcete nechat ty statečné muže v rukou rudochů?“

Reb Ward se zadíval k severu, dlouze a zkoumavě. Pak se klidně nadechl a vydechl. Pak pomalu a těžce řekl: „Zenu stádo k Powder River, madam. Jestli stádo nebude u cíle před příchodem zimy, pak se budou cítit pokojné indiánské vesnice podvedeny vládou. Ukáže se, že vláda buď nedrží slovo, nebo je příliš slabá, aby dané slovo dodržela. Madam, pokud nedoženu stádo k cíli, začnou po prvním sněhu hladovět tisíce indiánských rodin. Zemřou ženy, kojenci, starci, děti. A bojovníci odjedou k Sedícímu Býkovi a posílí jeho vojsko, budou plenit, drancovat, zabíjet. Spoléhají se na to, že dostanou dobytek. Proto zůstali u Powder River a nepřipojili se k bezhlavému vybíjení buvolích stád, do kterého se pustili jejich divočí soukmenovci. Udělali přesně to, co od nich požadovala vláda: zůstali ve svých vesnicích a neopustili rezervaci. Jestli odměnou za to budou muset v zimě hladovět, zdivočí jako ostatní Indiáni. A pak zemřou navíc stovky

dalších bělochů.“

Když se odmlčel, zvolala Fee Wayneová: „Proč mi to všechno říkáte?“

„Abyste pochopila, že tady těch pět tisíc kusů dobytka nemůžu jen tak nechat stát, abych se se svými jezdci vydal za Indiány. Bez skauta Emmeta Ketshuma bychom je možná hledali týdny. Stádo by se prostě rozprchlo do všech stran. A zima by nad námi zvítězila. Pro majora a jeho chudáky nemůžu udělat nic, chci-li zachránit život stovek dalších. Stádo musí postupovat. Každý ztracený den by nám mohl později chybět. Potřebuji u stáda každého ze svých lidí. Je mi líto, madam. Byl to nápad majora Waynea, pronásledovat rudochy více než sto mil, místo aby zůstal u stáda a chránil ho.“

„Vy lotře! Vy odporný darebáku! Jste zbabělec. Nestydatý zbabělec!“ vmetla mu do tváře.

Ale pak přistoupil seržant Mike O Bannister.

„Madam,“ řekl chladně, „měla byste se víc ovládat! Tohle je Reb Ward a ví, co dělá. Nebo byste si zodpověděla, že se za cenu několika stovek lidských životů vzdá svého úkolu jen aby zachránil jednoho důstojníka a pár jeho mužů? Jsem vojákem už čtrnáct let, madam. A i když jsem nějakého důstojníka neměl rád, byl jsem mu v boji věrný až za hrob. Ale teď vám musím, madam, říci...“

„Dost!“ vyštěkla. „Dost, seržante! Jste podle mne všichni zbabělci!“

Přistoupila ke koni, nasedla a chtěla odjet. Ale náhle se uprostřed pohybu zarazila, protože zaslechla nářek jednoho z raněných, kterého zvedali z nosítek. Opět seskočila z koně.

„Promiňte, pánové!“ zavolala. „Myslela jsem stále jen na svoje utrpení. Musím pomáhat! Chci pomáhat! Mám výcvik zdravotní sestry a v kufříku mám celou lékárnu.“

Spěchala k vozu a vytáhla odtamtud kufr. Už se

neohlížela kolem, ale vyvíjela horečnatou činnost. Hned poklekla u jednoho, z raněných a začala mu vytahovat kulku ze stehna.

Reb Ward se obrátil k Tonto Billovi, který přijel od stáda. „Rozdělte tady tábor. Zastavte stádo. Poženeme až zítra ráno.“

Tonto Bili odcválal.

Seržant Mike O Bannister přistoupil k Rebovi. „Ty chceš už zítra jet dál? To ranění nevydrží, kovboji, ani na voze ne!“

„Musím dál, pane! Musím dál!“

„Jsi tvrdý, hochu!“

„Jsem ještě tvrdší!“

Následujícího rána, když slunce vyslalo nad horami první paprsky světla, pohřbili několik vojáků.

Pak odjeli muži ke stádu a začali krávy hnát dál.

Poručík Ben Chester nechal nastoupit vojáky schopné boje. Byli všichni více či méně ranění. Nebylo jich víc než devětadvacet.

Ostatní byli těžce ranění a tedy neschopní boje.

Poručík Ben Chester se poradil s Rebem Wardem. Pevným hlasem řekl: „Praporčíku Sharkey! Zůstanete u raněných s vojínem Wagonerem, Chisholmem, Denverem a Parkerem. Jakmile toho budou schopni, nastoupíte zpáteční pochod do Laramie. Zůstanou vám tady k dispozici vozy. Ale nesmíte se tady zdržet déle než dva tři dny, praporčíku. Rozuměl jste?“

„Rozuměl, pane,“ odpověděl mohutný praporčík. Byl to chlapík z Kentucky a byl už dvakrát seržantem, ale pokaždé ho degradovali, protože se nechoval podle vojenských řádů. Tady v terénu byl ale tenhle praporčík

schopný voják, který raněné určitě do Fort Laramie doveze a poradí si i s nepředvídanými problémy.

Stádo táhlo celý den nerušené k severu. Indiány nebylo nikde vidět. Na severu nebyly vidět ani žádné kouřové signály.

Za soumraku opět postavili tábor. Polovina mužstva zase zůstala v sedlech jako hlídka u stáda. Vojáci zajišťovali tábor a hlídali zejména ohradu s koňmi.

Ta část mužstva, která neměla hlídku, se zachumlala do přikrývek. Jen Cliff Morrow a Reb Ward seděli ještě u ohně. A pak byl klid tábora náhle narušen. Jedna z hlídek vykřikla. Jiný hlas odpověděl: „Jen klid, hochu, jen klid! To jsem jenom já, Emmet Ketshum! A schválně jsem tě nevylekal a jel jsem co nejhluchěji.“ Honáci v táboře se probudili a vstali. Cliff Morrow vyskočil. A zvedl se i Reb Ward. Rusovlasý skaut pak přijel na ošklivém indiánském koni až k ohni. Zvíře bylo neosedlané a dočista vyčerpané. Skaut sklouzl z hřbetu kymácejícího se zvířete a přiloudal se k ohni. Ihned se posadil. Levou polovinu tváře měl napuchlou a pokrytou zaschlou krví.

Buck Fargo mu přinesl velký hrnek silné kávy.

„To je fajn,“ zaskřehotal skaut.

„Usmažím ti pár steaků,“ odpověděl Buck Fargo a zmizel zase k polní peci. Byla ještě dost rozehrátá.

Náhle se ozval hlas Fee Wayneové: „No tak konečně mluve, pane Ketshume! Jak dlouho chcete ještě otálet s novinkami? Nebo nic o mém muži nevíte?“

Emmet Ketshum udělal pohyb, jako by chtěl vstát, ale zdálo se, že i on už je u konce se silami. Zůstal tedy sedět, ohmatal si opatrně zakrvavenou tvář a podivně si vzdychl.

„Major je ještě naživu,“ řekl pak. „Je dost těžce raněn,

ale ještě žije. Odvlekli ho s sebou do jejich ležení. Tam vládne smutek a nářek, ale bojovníci jsou celí žhaví. Tancují tam tance smrti, aby se duše jejich padlých odebraly do říše duchů – Wanagi Yata – v pokoji. V mnoha stanech jsou ranění. Major jim způsobil dost citelnou porážku. Tři Nože a jeho tlupa už nejsou schopni nás napadnout. Och, má ještě hodně bojovníků, ale ti už nevěří ve válečné štěstí.“

Skaut udělal přestávku. Díval se zkoumavě na mladou ženu, jako by odhadoval, co vydrží, jak je silná.

Pak trpce přikývl. „Když jsme je napadli, dostal jsem do hlavy kovovou koulí. Ještě dřív, než jsem ale omdlel, zasekl jsem se do hřívky svého koně. Zvíře bylo postřeleno šípem, a tak se mnou uhánělo z té vřavy pryč. Potom se zhroutilo a setřáslo mě do bažiny v jedné proláklíně. Téměř bych se v bahně utopil, ale včas jsem se probral. Zachytil jsem se o křoví a vyšplhal se ven. Potom jsem zase omdlel a probral jsem se teprve až už rudoši táhli k severu. Projížděli těsně kolem místa, kde jsem ležel. Mohl jsem si je důkladně prohlédnout a viděl jsem, jak udatně se major se svými lidmi bili. Rudoši už toho měli dost, to jsem viděl. Ale spatřil jsem také jejich zajatce. Byl jím major. Jeho zajmutí bylo snad jedinou útěchou těch chudáků.“

Skaut se opět odmlčel. Vyprázdnil hrnek a dostal od jednoho z kovbojů cigaretu.

Pak pokračoval: „Nejprve jsem byl bez koně, ale potom jsem k jednomu přišel, když tam ta horda nechala hlídku. Ten chlap procházel potom pozdě v noci těsně kolem mne. Sledoval jsem Tři Nože a jeho hordu a po čtyřech hodinách se mi podařilo dostat se k jejich vojenskému ležení. Bylo to snadné, protože už na několik mil jsem slyšel válečné zpěvy. Ty mě přivedly k cíli.“

Skaut opět ustal a ukázal k severu.

„Našli byste je ani ne dvacet mil odsud tímhle směrem,“ řekl pak klidně. „Sledoval jsem je půl noci a celý den. A po celou tu dobu přijížděly ze severu, ze západu a z východu další skupiny bojovníků. Přijeli i náčelníci Krátký Ocas, Rudý Roh a Žlutý Medvěd. A pak dorazil s loveckou družinou Rudý Mrak. Nakonec jsem viděl přijet Cheyennského náčelníka Dva Měsíce se třiceti bojovníky. Lidi, to byla stále vznešenější společnost. Zatím v tom ležení bylo asi na čtyři sta bojeschopných mužů a asi přes stovku raněných – ale to se brzy změní. Mnozí náčelníci přijeli jen s malým doprovodem. Jejich bojové oddíly dorazí později. Za několik dní budeme mít před sebou na tisíc rudochů. A povedou je mnohem slavnější náčelníci než Tři Nože. A budou zkoušet štěstí na nás už jenom proto, aby tomu neúspěšnému ukázali, jak to dovedou oni. A než s tím začnou, uspořádají slavnost. Rozhoří se válečné ohně, bude se tančit. Jejich šamani budou věstit vítězství. A aby se správně naladila srdce všech bojovníků, majora ...“

Skaut se opět odmlčel, protože si uvědomil, že je přítomna majorova mladá žena.

Nastalo ticho.

Do něj řekla Fee Wayneová pronikavě: „Umučí mého muže k smrti, že? Och, já vím, co dělají Indiáni s lidmi, kteří jim připravili zvlášť těžkou porážku. Ti divoši jim ještě před smrtí dávají příležitost, aby dokázali svou odvahu. A tak je mučí...“

Hlas jí selhal. Už nemohla dále. Kdyby k ní neposkočil mladý poručík a nezachytil ji, zhroutila by se na zem.

Chtěl ji odvést pryč, ale bránila se silou, která pocházela z nejhlubšího zoufalství. Zvolala: „Já zůstanu! Já tady zůstanu! Chci slyšet, co chce podniknout Reb Ward. Chci vědět, jestli bude nečinně přihlížet, jak stovka divochů bude mučit k smrti důstojníka amerického jezdeckva. Teď

musíte, Rebe Warde, ukázat, co jste za člověka!“

Zase nastalo ticho. Bylo slyšet jen prudké oddechování mužů a praskání ohně.

Mladý poručík řekl stísněně: „Já a mí lidé se jistě pokusíme udělat všechno, abychom majora zachránili.“

„Chlapče,“ zamručel skaut prudce, „jestli se o to pokusíš, tak to zaplatíš definitivním zničením zbytku své jednotky.“

„Povinnost mi velí, abych se pokusil majora zachránit. Armáda nenechá svého důstojníka v zajetí rudochů a nebude tomu nečinně přihlížet. Pojedeme!“ zvolal ostře mladý důstojník.

Seržant O Bannister hořce pronesl: „Jó, to musí být. Půjdeme k čertu, ale musí to tak být. Musíme prostě jet. Musíme!“

„Takže stádo je ztraceno,“ ozval se hlas Cliffa Morrowa. „Byla to už od počátku ztracená věc. Byl jsem blázen, že jsem se na to dal a dobytek neprodal už v Dodge City.“

A opět se rozhostilo ticho. Všechny oči se upřely na vůdce stáda. Protože Reb dosud neřekl ani slovo. Všichni na něj hleděli. V takových situacích se totiž pohledy všech lidí upínají k člověku, jehož vnitřní i vnější síla převyšuje všechny ostatní.

Reb měl skloněnou hlavu. Měl před sebou kuřácké náčiní a balil si cigaretu. Jeho prsty byly docela klidné a vůbec se netřáslly. Předklonil se, vzal si z ohniště hořící větvičku a zapálil si cigaretu. Tříkrát zhluboka potáhl. A pak už se cítil vnitřně dost chladný a klidný, aby dokázal jasně uvažovat.

Podíval se na skauta. „Emmete, ty znáš šance lip než já. Prozrad' mi z nich něco.“

Ketshum si ho klidně prohlédl. Náhle v očích obou mužů zajiskřilo. Najednou si rozuměli víc, než kdyby spolu rozmlouvali celé hodiny.

Ketshum před sebou uhladil kousek písčité půdy a vzal kousek dřívka. „Takhle stojí stany,“ řekl. „V tomhle stanu hlídají majora Waynea. Tady jsou zalesněné kopce. Tohle je potok. A tady v úžlabině, kterou od tábora odděluje dlouhý hřeben, mají rudoši stádo koní. Takže tak to vypadá.“

„All right,“ řekl Reb Ward, který si teď dřepnul vedle skauta a vrýval si primitivní náčrtek do paměti.

„A byla by šance,“ vysvětloval skaut zaujatě, „že bychom se nepozorovaně vplížili do tábora a majora ve vši tichosti osvobodili. Jiná šance není, protože při sebemenším poplachu by se na nás rudoši vrhli jako hejno sršňů. Rebe, musíš uznat, že naděje dostat majora nepozorovaně z tábora je pramizivá.“

Reb Ward stále ještě zíral na kresbičku. Všechny oči ho sledovaly. Všichni čekali, že vůdce stáda teď vyřkne definitivní rozhodnutí.

Fee Wayneová rozechvěle vzdychla.

Reb Ward se ohlédl. Podíval se na své jezdce. Byli tu nejlepší z jeho lidí. Nebyli na hlídce, protože tu obtížnější převezmou až po půlnoci.

Byl tady Chapp Dunn, Nevada Pete, Tonto Bill, Allamo Rae, Big Tim Donals, Dan Skynner, Churly Scott, Pancake a - Jim Ringo.

Usmál se a řekl: „Pár šikovných zlodějů koní by možná mohlo rudochům odehnat zvířata. Je to ovšem úkol pro opravdové zloděje koní.“

„To jsme,“ odpověděl smrtelně vážně Chapp Dunn. A ostatní hoši živě přikyvovali. Přitom jim to už začínalo v očích odvázně blýskat.

„Takže jim odeženete koně. – Kolik jich asi je, Emmete?“

Skaut se teď také usmál. „Asi šest set. A když je ztratí, pak na chvíli zapomenou na majora Waynea.“

„No právě,“ řekl Reb, „pak budou naše šance o poznání větší.“

„Ale ne o moc,“ řekl skaut.

Reb se obrátil k mladému poručíkovi: „Je armáda příliš hrdá na to, aby dál hnala stádo krav?“

Mladík zauvažoval. Věděl, co chtějí kovbojové udělat a bylo mu jasné, že tihle Texasané toho dokážou mnohem víc než mladí vojáci. Tihle chlapi z Texasu jsou sami napůl Indiáni a tráví většinu života v sedlech na pastvinách.

„Dáme si tu práci a poženeme stádo dál,“ řekl mladý důstojník a namáhavě polkl.

„Tak s tím začněte hned!“ pomůžete pŕlce mužstva, které je teď na hlídce u krav. Hned se do toho pusťte, začněte stádo hnát co nejdřív. A poženete tak dlouho, dokud budou zvířata moci. Chci, abyste je hnali aspoň padesát mil odtud. Do zítřejší půlnoci byste to mohli zvládnout.“

Poručík Ben Chester zvedl prsty k okraji klobouku.

Reb se zase obrátil ke svým jezdcům: „Až Emmet Ketshum dojí svoje steaky, vyrazíme.“ Upřel pohled na Cliffa Morrowa a řekl o něco ostřeji: „Ty zůstaneš u stáda, Cliffe! Ty a tví čtyři hoši.“

„Rád, Rebe,“ zasmál se Cliff Morrow a v jeho očích to podivně blýsklo. Reb Ward přistoupil až těsně k němu a řekl suše: „My se vrátíme. Jenom si nedělej starosti, my se ke stádu vrátíme.“

„Jasně, ty jsi přece ten veliký Reb Ward,“ zamumlal Cliff Morrow. „Ty umíš všechno lip než obyčejní lidi. Máš vždycky štěstí a vyhraješ každou hru.“

Jeho slova nebyla ničím jiným než výsměchem.

Ale vtom přistoupila Fee Wayneová. Položila dlaň na Rebovu paži a řekla roztřeseným hlasem: „Děkuji vám, Rebe Warde. Děkuji vám. Víím moc dobře, do čeho se pouštíte.“

„Není to jen kvůli majorovi,“ řekl klidně. „Jde mi i o koně rudochů. Kdyby se nám podařilo je dostat, na nějakou dobu tu bandu vyřadíme a získáme trochu náskok. Major je raněn, madam. Ale my ho budeme muset vézt asi dost nešetrně.“

„Já vím,“ špitla přiškrceným hlasem. Pak se otočila a vběhla do stanu. Asi, aby se vyplakala.

A jistě se i modlila.

Reb Ward se svými deseti jezdci vyrazil.

Skaut Emmet Ketshum byl dvanáctým mužem. Vedl je na západ. Asi za čtyři hodiny urazili dvacet mil. Ještě před ranním rozbřeskem spatřili v noci záři válečných ohňů. Ohně samotné neviděli, ale jejich odlesk projasňoval temnou noc.

Zaslechli i tamtamy bubnů. Slyšeli zpěv divochů. Reb Ward řekl suše: „Takže se číňte, zloději koní. Emmet a já počkáme, až se za vámi rudoši pustí. – Hodně štěstí, hoši!“

„Dávejte si pozor na vlásky,“ zabručel Tonto Bill. A Churly Scot, který dřív kradl koně – ovšem severní armádě za občanské války – řekl s chechtotem: „A ne, aby major, až ho osvobodíte, převzal velení.“

Pak se rozjeli.

Deset Texasanů zmizelo ve tmě.

Emmet Ketshum řekl Rebovi: „Voda v potoce bude strašně studená, ale musíme jej přebrodit, abychom se dostali až ke stanu se zajatcem.“

A pak se i oni vydali opatrně dál. Pohybovali se nocí jako dva neslyšné stíny. Jejich koně byli neosedlaní a nepodkovaní.

Nevěděli, že je za nimi kdosi, kdo se pohyboval stejně

tiše a neslyšně jako oni. Nevěděli, že krátce po nich opustil stádo Cliff Morrow a vydal se za nimi.

Když po chvíli odstavili koně mezi křovím a stromy a pokračovali dál v cestě pěšky, trvalo jen pár minut, než zvířata objevil Cliff Morrow a vydal se za muži. Dlouho se'nehýbal a naslouchal. Větril kolem sebe jako vlk. Ale neslyšel nic, protože hluk bubnů a divoký zpěv kolem válečných ohňů byly příliš hlasité. Cliff Morrow uvažoval. Pokoušel se vypočítat si, kdy mohou muži Reba Warda dorazit ke stádu indiánských koní. Rozhodl se však ještě chvíli vyčkat. Tiše se svezl z koně, ponechal si v ruku uzdu a opřel se o strom.

Tak chvíli čekal a hlavou se mu honily myšlenky. Probíhal v něm teď boj dobra se zlem. Jenže celý svůj život byl darebákem, který měl vždycky štěstí a který ze všeho vyvázl. Zdálo se, že tentokrát má zas štěstí.

Jen bude muset asi za deset minut párkrát vystřelit z koltu nebo z pušky. Ty rány pak Indiány tam dole u ohně upozorní na to, že tady nejsou sami. Okolí tábora pak začne prohledávat skupina válečníků a především nasedne na koně. A jestli Reb Ward a jeho muži nebudou odhaleni, pak si přinejmenším budou muset dát velice záležet, aby nepřišli o skalpy.

Ale už to by Cliffu Morrowi velice pomohlo. Protože jestli Indiánům koně zůstanou a chlapi Reba Warda jim je neodeženou, pak bude stádo velice brzy napadeno. Reb Ward už ho dál nepožene, ale bude se muset vzdát a zachránit holý život sobě i svým jezdcům.

A jestli bude muset Reb Ward nechat stádo, bude Percy Miller s Cliffem Morrowem velice spokojený. Potom bude moci zatykačem hledaný Andrew Baxter opět žít klidně jako Cliff Morrow a užívat všeho, co mu patří. Mocné zájmové klany chtěly opět válku. Jejich pověřenec, Percy Miller, jim pomocí peněz a výhrůžek jako služebníka

dohodil Cliffa Morrowa.

Už čekal dlouho. Vytáhl tedy kolt. Ale sotva se zbraně dotkl prsty, zaslechl vedle sebe – přes hluk z indiánského tábora – jakýsi šelest.

Otočil se a kolt už nestačil vytáhnout. Objevila se před ním postava a zapíchla mu do břicha ústí pistole. Když se nedobrovolně předklonil, dostal pažbou po hlavě.

Když se probрал, ležel spoutaný na hřbetě koně. Začal nadávat, ale vtom slyšel, jak pobavený hlas říkal: „Jen tiše, panáčku, jen zůstaň hezky zticha!“

Poznal ten hlas. Patřil Jesse Leeovi.

Dřív než si oba muži mohli vyměnit slovo, ozval se severně od tábora Indiánů pekelný hluk, který dokonce přehlušil i povykování rudochů.

Zazněl odtamtud totiž pokřik bývalé texaské brigády.

Třesky výstřely. A pak ržání a odfrkávání mnoha vylekanych koní.

Indiáni na chvíli zmlkli. Ale vzápětí přišli na to, co vyrušilo jejich slavnost. Když se potom rozkřičeli, vypadalo to jako vzpoura v pekle.

Mezitím se ale rozlehlo dunění více než dvou tisíc neokovaných kopyt.

Jesse Lee poklepal spokojeně Cliffovi na záda, protože Morrov ležel na koni na břiše. Poklepal mu tedy na záda a řekl: „Takže tenhle žertík jsi chtěl předčasně prozradit. Já totiž o všem vím, protože jsem stál v táboře poblíž ve tmě, když Reb dával rozkazy. Potom jsem se stáhl zpátky, abych jel s Rebem. Ale ty chlapy jsem ztratil, protože se rozjeli jiným směrem, než jsem čekal. Jenže potom jsi přišel ty. Poznal jsem tě v měsíčním světle. A všiml jsem si, že se plížíš potají. Takže jsem tě sledoval. Ty lumpe, tys chtěl vytáhnout kolt a výstřelem rudochy varovat. Máš štěstí, že jsem na tebe nemohl vystřelit, ale jen tě praštit. Ty podlý zrádce, tys chtěl uvrhnout moje přátele do

nebezpečí! Chtěl jsi varovat rudochy, aby jim koně zůstali a aby mohli napadnout stádo.“

„Dám ti deset tisíc dolarů, Jesse,“ zasyčel Cliff Morrow.

Ale Jesse mu neodpověděl. Zaposlouchal se do hluku z indiánského tábora. Vypadalo to, že se vzdaluje. Jako by rudoši pěšky vyrazili za utíkajícími koňmi.

Ale pak se zavedl jiný hluk. Bylo to jen pár hlasů, které začaly křičet. Začala neuvěřitelně rychlá střelba koltu.

Pak se hluk velice rychle přibližoval k úkrytu.

Jesse Lee vyčkával v sedle. Držel teď v ruce kolt Cliffa Morrowa.

Se supěním se blížila postava nesoucí nějaké břemeno. Jesse Lee sípavě zvolal „Bez obav, kamaráde! Tady je Jesse Lee a žádný rudoch! Jenom pojď dál!“

Byl to Emmet Ketshun. Ztěžka oddychoval. Jesse Lee zatím vyjel zpoza stromů. Před ním se objevil muž, který se pořád ohlížel, zastavoval a střílel na několik stínů, které ho pronásledovaly.

„Ted jsem na řadě já, Rebe!“ zakřičel Jesse Lee a přijel k příteli.

„Jesse,“ vydechl Reb a utíkal k němu. Jesse Lee začal střílet ze dvou koltů. Držel pronásledovatele v dostatečné vzdálenosti, dokud nevyjeli z lesa i ostatní muži a nedali se na jih. Pak je následoval a neustále se v sedle obracel. Vystřílel ještě poslední kulky.

Divoký, pronikavý křik, pár kulek a několik svištících šípů je následovalo.

Jeden ze šípů se vši silou zabodl do hrdla Cliffa Morrowa ležícího napříč přes koně.

Ale toho si muži všimli později až zastavili supící koně a naslouchali, zda je snad přece ještě někdo nepronásleduje. Ale nevydal se za nimi nikdo. V indiánské ohradě zřejmě nezůstal jediný kůň.

Emmet Ketsum měl před sebou na koni majora. Bolestí

zasténal.

„Jak ses sem dostal, Jesse? A kdo ti to tam leží na koni,“ zeptal se Reb Ward rychle.

Jesse Lee se sklonil na stranu a prohlédl si Cliffa Morrowa. Spatřil šíp v jeho krku a hořce si vzdychl.

„Och,“ řekl ztěžka a napřímil se, „och, ten je mrtvý. Nepozorovaně vás sledoval a chtěl indiánský tábor varovat několika výstřely. Vedlo by se vám všem náramně zle, že, jenže já ho sledoval stejně nenápadně jako on vás. Sejmul jsem ho a přivázal na jeho koně. A teď to dostal.“

Muži naslouchali a uvažovali.

Pak zabručel Reb Ward: „Tak to jsme měli ohromné štěstí, že jsi stačil zasáhnout ještě včas. Jesse. Jak to, že...“

„Byl jsem pořád v blízkosti vašeho stáda a dával jsem pozor,“ řekl Jesse rychle. „Včera jsem spatřil Percy Millera, jak jel s tuctem ostrých chlapů po vaší stopě. Připlížil jsem se těsně k táboru a poslouchal jsem. Neměli ještě pevný plán, ale chtěli se nějak zkontaktovat s Cliffem Morrowem. Ten Percy Miller se nechtěl spolehnout na to, že vás vyřídí Indiáni. Chtěl sám něco udělat pro to, aby stádo nedosáhlo svého cíle.“

„Kde je ta banda teď?“ zeptal se rozmrzele Reb Ward.

Jesse se podivně uchechtl. „Já jsem taky zloděj koní,“ prohlásil pak suše. „Taky mně napadlo, že bez koně je člověk v tomhle kraji bezradný a nebezpečný, asi jako želva. A tak jsem si dovolil Percy Millerovi a jeho hochům jejich koně odehnat. Budou asi teď pěšky na cestě do Laramie. Ti už nám starosti dělat nemusí.“

„Tos provedl náramně, ty zloději koní,“ zasmál se Reb Ward.

Ozval se přiškrcený majorův hlas. Řekl: „Jak dlouho tady ještě chcete tlachat. Za chvíli sem přijedou rudoši a obklíčí nás. A jestli je ten lotr Morrow skutečně mrtvý, tak bych mohl dostat jeho koně, ne? Co je s mou jednotkou?“

„Pár z vašich vojáků přežilo,“ zamumlal Reb Ward.

Pak jeli dál. Asi po deseti mílích, když vyšlo slunce, zastavili a důkladně prohlédli Cliffa Morrowa. Byl mrtev. V jeho náprsní kapse našli kvitanci zaplaceného šeku. Z data poznali, že šek byl vyplacen tehdy v Dodge City.

„Takže to stádo prodal dvakrát,“ zamumlal Reb Ward, jehož rozum vše rychle pochopil. „Jesse, když tehdy v Dodge City vyšel Percy Miller z pokoje Cliffa Morrowa, ten mu právě to stádo prodal. A Cliff se měl postarat o to, aby stádo nikdy nedorazilo na místo určení. Za stádo mu sice dobře zaplatili, ale současně ho vydírali. Stádo se mělo cestou ztratit.“

„Jasně,“ řekl Jesse.

„Já tomu ještě pořád nerozumím,“ zaskřehotal major. „Vím jen, že teď zasvětim celý svůj život tomu, abych pozabíjel všechny rudochy. Ach, co ti se mnou všechno prováděli! Když mě vedli cestou do jejich tábora... ach, ani na to nechci myslet. Já...“

„Jo,“ zavrčel Ketshum. „Nevypadáte zrovna dobře, majore.“

Tomu se zachvěl hlas. Ostatní muži se na něho podívali. Major vypadal skutečně žalostně. Byl nahý, měl na sobě jizvy a na žebru a levém rameni ošklivé rány. Nebyla to však nijak vážná zranění. Zato bylo ale celé jeho tělo napuclé, pokryté boulemi, trhlinami a krvácejícími oděrkami.

Páchl na deset yardů.

Pochopili, co s ním Indiáni ve svém vzteku vyváděli. Stačil letmý pohled do jeho očí, aby bylo jasné, jak major plane nenávidí vůči všem rudochům.

Ketshum a Jesse vykopali hrob. Cliffa Morrowa zabalili do příkrývky a pohřbili ho.

„Snad někdy v životě udělal něco užitečného, co mu bude tam nahoře přičteno k dobru,“ zamumlal skaut.

To byla celá smuteční řeč za muže, který nestál za mnoho, a jemuž byl vyměřen jen takto dlouhý osud.

Major Terz Wayne se s námahou vyškrábal na Morrowa koně.

Pak jeli dál.

Kolem poledne narazili na stopu obrovského stáda indiánských koní. Vedla na východ. Ze stop mohli poznat, že stádo se hnalo pořád úžasnou rychlostí.

Otisky bot Indiánů nenašli. Ale když se pak z vrcholku kopce rozhlédli po širé pláni, spatřili na západě celou hordu rudých bojovníků.

Vydali se pěšky po stopě odehnaného stáda koní.

Muži se potutelně usmáli a jeli dále. Po dalších dvou hodinách narazili na širokou stopu stáda. Odtáhlo už k severu a stopa se křížovala s brázdou, kterou zanechalo stádo koní.

„Vaši vojáci jsou schopní kovbojové,“ řekl Reb Ward majorovi.

„Nepočítal jsem s tím, že se dobytek dostane až tak daleko.“

Zahnuli k severu. Sledovali širokou stopu pětistícičového stáda. Když překonali kopce a zase pohlédli na širokou pláň, spatřili v dálce mohutný oblak prachu.

Major si přetáhl plášť Cliffa Morrowa uvázaný předtím za sedlem. Ačkoliv ho ostatní chlapi neměli v oblibě, museli uznat, že major je tvrdý a houževnatý. Držel se totiž v sedle přes všechna svá zranění zpřímá a rovně.

Že má odvahu, to už dokázal.

Byl by určitě velkým a výjimečným mužem, kdyby měl schopnost myslet jinak.

Dostal pořádnou lekci. Ale ta v něm nevyvolala nic jiného, než nenávist. Podobal se býkovi, který se rozzuří, jakmile uvidí červený šátek.

Hnali stádo rychlým pochodem k severu dva dny. Na jedné planině s jezerem nařídil Reb Ward celý den a noc odpočinek.

Toho večera se do tábora vrátili i „zloději koní“ a byli nadšeně přivítáni.

Chapp Dunn podal zprávu a pak dodal: „Takže jsme Indiánům jejich mustangy zahnali asi sto mil až přes Severní planinu. A za celou dobu jsme nespatriili jediného rudocha.“

I tuto noc byl v táboře i u stáda klid. Když Reb Ward ležení objížděl, přistoupila k němu u tábora vojáky Fee Wayneová. Setkali se přesně mezi oběma tábořišti. Od té doby, co se major opět ujal velení zbytku své jednotky, netábořili vojáci dohromady s kovboji.

Fee Wayneová přistoupila k Rebovi, položila mu ruku na hrud' a přitáhla se k němu.

„Ještě jsem vám nepoděkovala, Rebe, že jste mi přivedl nazpět manžela.“

„Nemusíte mi děkovat. Bylo to jednoduché. Museli jsme jenom odehnat Indiánům koně.“

„Vím, že byste se pokusil majora zachránit v každém případě, Rebe,“ zamumlala. „Kdyby se jen Terz dokázal zbavit pocitu, že jste ho tak...“ Zmlkla a sklopila hlavu. Reb jí položil mírně ruku na rameno.

„Tohle je území Indiánů,“ řekl. „Tady se bělochovi přihodí občas ještě horší věci. Terz Wayne jednoho dne určitě dokáže zapomenout. Jenom si dělám starosti o to, až poprvé zase uvidí Indiány. To mi dělá starosti.“

Dalšího dne přebrodili North Platte, která se tady stáčela velikým obloukem od západu.

Když toho večera opět stádo zastavili, brzy k nim přišla návštěva.

Byl to osmahlý skaut, kapitán amerického jezdeckta a šest vojáků.

S kapitánem a se skautem pak přišel do tábora honáků. Šedovlasý kapitán, který byl o deset let starší než major, přistoupil k ohni. Chvilí se rozhlížel kolem a prohlížel si jednotlivě každého muže z družiny Reba Warda. Pak se podruhé zadíval na Reba Warda a obrátil se k plukovníkovi Lorringovi, jehož zřejmě znal z dřívějšího. Zasalutoval.

„Plukovníku,“ řekl klidně, „přicházím od generála Terryho. Generál je se šesti sty muži v Dakotě a čeká na mou zprávu.“

„A jakou zprávu mu máte podat, kapitáne?“ zeptal se plukovník Lorring klidně.

Kapitán trochu naklonil hlavu stranou a zadíval se na Reba potřetí. Pak řekl plukovníkovi: „Generál by rád věděl, jestli tohle stádo dobytka má reálnou šanci dorazit k těm pokojným indiánským vesnicím. Vyslal mě, abych to zjistil.“

„Dobrá,“ zamručel plukovník. „A co jste při přezkoumání celé situace zjistil?“

„Pro stádo jen to nejhorší,“ řekl kapitán klidně. „Mám s sebou ještě tři slavné skauty. Jsou ještě dále na severu a dělají průzkum. Ale já už vím, že před vámi je na tisíc divokých Indiánů. Víam, že stádo se přes ně nikdy nemůže dostat. Major Wayne se svou jednotkou udělal, co mohl. Já jsem jeho vojáky viděl a vím, že už stádo dále chránit nemohou. Pro armádu je to stádo ztracené. K vesnicím u Powder River je to přes tři sta mil, jenže generál Terry je se svými jednotkami odtud čtyři sta mil. Než se ode mne

něco dozví a než vám bude moci poslat posily, budete už dávno vyřízeni. Budu muset nahlásit generálu Terrymu, že vaše stádo do cíle nedorazí.“

„Proč generál nepočká, jestli to přece jenom nedokážeme?“ zeptal se plukovník Lorrington nevrle.

„Na to už není čas,“ odpověděl kapitán.

„Generál Terry musí jednat dřív, než se Indiáni z vesnic přidají k Sedícímu Býkovi. To totiž udělají velice brzo, protože i oni v příštích dnech pochopí, že stádo k cíli nedorazí. Jejich náčelníci je potom už nedokáží zadržet. Generál Terry má rozkaz zabránit všemi prostředky, aby Sedící Býk dostal posily. Musí obsadit vesnice včas, dostat pod kontrolu stáda koní a zabavit veškeré zbraně ve vesnicích. Budeme muset zajmout jako rukojmí náčelníky vesnic. To vše se musí stát co nejdříve. Je mi líto, že stádo je třeba od nynějška považovat za ztracené.“

„Protože mi armáda neposkytla potřebnou ochranu!“ zaskřípal zuby plukovník. „Poslali se mnou důstojníka, který nemá žádné zkušenosti s Indiány a s ním stovku čerstvě odvedených vojáků. Proč, kčertu, dřepí generál Terry v Dakotě?“

„Rozkazy přicházejí z hlavního stanu, plukovníku.“

„Udělal jsem, co jsem mohl,“ zamumlal major sípavě. Ale ani plukovník ani kapitán si ho nevšíмали.

„Já ještě ve Washingtonu tu věc pěkně rozmáznou,“ řekl plukovník Lorrington hořce. „Přednesu tu věc v Bílém domě a obžaluji pár pánů. Armáda podporovala můj úkol s takovou lhostejností, jako by se jednalo pouze o to, dopravit do několika vesniček nějaké oříšky k vánocům. Úkol Úřadu pro Indiány byl armádou sabotován. Je spousta lidí, kteří si válku s Indiány přejí, aby tento národ mohli jednou provždy zlikvidovat. Ale nikdo nepomyslí na to, kolik lidí to bude stát život.“

„Lituji, plukovníku,“ zamručel kapitán. „Mohu vám jen

říci, že armáda již nepočítá s tím, že by toto stádo ještě mohlo splnit svůj účel. Mám vyřídit rozkaz, abyste tady už déle zbytečně neprodléval. Máte jet se svou jednotkou ihned do Fort Terry k plukovníku Baxterovi a hlásit se u něj. Fort Terry je jeden z opěrných bodů generála Terryho v nadcházející válce. Je to dost slabě obsazená pevnost a hrozí jí značné nebezpečí.“

Když kapitán skončil, major mu neodpověděl, ale pohlédl na Reba Warda, který dosud neřekl ani slovo.

Oči všech se teď upřely na velkého Texasana, za nímž muži jeho skupiny vytvořili půlkruh.

Reb Ward si kapitána chvíli prohlížel. A pak klidně, ale přece jen s náznakem opovržení, řekl: „K čertu s armádou! K čertu se Sedícím Býkem a s rudochy, které poslal, aby se nám postavili do cesty. K čertu se vším tím!“

Po těchto slovech zvedl paži a ukázal k severu.

„Kapitáne,“ řekl pak ostřeji, „já stádo poženu dál! Dovedu je až do cíle. Vyřídíte to svému generálovi!“

„To nedokázete, pane,“ zamumlal kapitán. „Nemáte šanci. Je mi líto. Raději se se stádem obraťte. Jinak přijdete o všechno.“

Zasalutoval před Rebem Wardem, což bylo gesto uznání vůči odvaze onoho skvělého muže.

Pak se obrátil k majorovi: „Rozuměl jste rozkazu, který jsem vám odevzdal, pane?“

Major Wayne cosi odsekl. V očích mu začalo blýskat.

„Chtěl bych ten rozkaz vidět písemně, kapitáne!“

Ten sáhl do brašny a skutečně z ní vyjmul rozkaz.

Major si ho přečetl a pak řekl: „Kapitáne, tady se píše, že můžete přijímat rozhodnutí pouze jako zástupce generála Terryho. Dobrá, rozhodl jste, že toto stádo je ztraceno a že už nemá šance, ale ...“

„Rozhodl jsem, že další ochrana stáda armádou nemá smysl a vás je naléhavě zapotřebí v pevnosti u plukovníka

Baxtera, majore,“ přerušil jej šedovlasý kapitán, který tady v indiánském kraji zestárl a jistě měl za sebou o deset služebních let více než onen majůrek z kanceláře.

Major Terz Wayne se náhle zle usmál. „Pojedete odtud do Fort Terry a pak dále ke generálovi?“

„Přesně tak,“ řekl kapitán. „A budu se držet daleko na východě, abych se nesetkal s Indiány. Za pět dní budu v pevnosti a za deset dní u generála.“

„To je dobře.“ Major se usmál ještě víc. „Vezměte tedy mou ženu. A ode mne vyřídte v pevnosti i generálovi srdečný pozdrav. Řekněte, že major Terz Wayne od kapitána rozkazy nepřijímá a že se rozhodl jinak. Ohlaste jim, že major Terz Wayne se zbytkem své jednotky zůstane u stáda tak dlouho, dokud vůdce stáda dobytek požene na sever. Rozuměl jste mi dobře, kapitáne?“

„To vás může stát hodnost majora!“

„Snad, kapitáne, snad! Ale možná se později ukáže, že jste se rozhodnul špatně a že jste celou situaci posuzoval značně pesimisticky, kapitáne. Pokud vůdce stáda bude chtít hnát krávy dál, a pokud bude někdo z mé jednotky ještě schopen boje, zůstanu u stáda. To je mé poslední slovo!“

Za ranního rozbřesku kapitán a jeho šest vojáků vyrazili. Reb Ward sledoval, jak se major loučil se svou ženou a jak jí pomohl na koně. Všiml si, že se Fee Wayneová ohlédla a spatřila jej. Přijela k němu a on smeknul klobouk.

„Rebe,“ řekla, „jsem tak smutná a současně tak ráda.“

„Já vím,“ řekl. „Major vyhrál svůj vnitřní boj. Dostal lekci a poprvé v životě nevěří jenom sám sobě. Věří teď i mně a chce mi být po boku. Změnil se a vyhrál svůj vnitřní

boj. Terz Wayne zvítězil sám nad sebou. Myslím, že od nynějška budeme dobří partneři.“

„Možná se stanete přáteli,“ řekla Fee Wáyneová vážně. „Doufám v to a velice si to přeji, Rebe Warde. Dejte Terzovi šanci a přiveďte ho nazpět živého.“

„Jistě, Fee,“ řekl Texasan vážně.

A o něco později se celé stádo dalo s bučením a mručením do pohybu.

Když za soumraku stádo zastavili a zřídili tábor, byli muži nervózní.

Hodinu po půlnoci se ozval pronikavý výkřik jednoho z vojáků na hlídce: „Indiáni! Jedou Indiáni!“

Celý tábor byl na nohou a všichni se vrhli ke zbraním. Naslouchali, ale byl klid. I od stáda sem doléhaly jen důvěrně známé zvuky.

Ale pak se nocí v dálce ozval čísi hrdelní hlas. Zvolal něco v nesrozumitelné řeči a takřka vzápětí ve stejné řeči odpověděl Emmet Ketshum.

Teprve pak se obrátil k Rebu Wardovi a k ostatním mužům.

„Jsou to vyslanci z vesnic u Powder River. Náčelníci Bull Horse, Big Elk, Long Horn a Short Pipe. Chtějí s tebou mluvit, Rebe.“

„Ať sem přijdou. Doved’ je sem,“ řekl Reb.

Skaut hned odběhl. Bylo slyšet, jak opodál hovoří. Pak ze tmy k ohni převedl čtyři jezdce.

Tři z Indiánů byli prošedivělí starci. Vypadali velmi důstojně a hrdě, ale i moudře a rozvážně. Čtvrtý Indián byl ovšem jejich pravým opakem. Byl mladý, krásně urostlý a vypadal dočista jako panter, který je plný vnitřního napětí.

Sesedli, přistoupili k ohni a rozhlédli se kolem. Skaut na ně promluvil jejich řečí.

Podívali se na plukovníka Lorringa a učinili uznané

gesto. Pak se opět obrátili na Reba Warda.

Pozorovali jej dlouho, velmi dlouho a pečlivě. A pak nejstarší ze čtyř Indiánů řekl hrdelním hlasem, ale dobře srozumitelnou angličtinou: „Woyuonihan ...Uznání. Vidíme před sebou velkého, nebojácného náčelníka: Woyuonihan!“

Položili si dlaně na čela a lehce sklonili hlavy.

Reb Ward je napodobil. Pak klidně vyčkával.

Ohlédli se kolem sebe a pak jejich mluvčí krátce a úsečně promluvil: „Já jsem Bull Horse a toto jsou Big Elk, Long Horn a Short Pipe. Přišli jsme, abychom viděli. Ale nevidíme naději. Vidíme jen znamení velikého neštěstí.“

Ukázal na majora..

„Tento náčelník vojáků na koních je velmi odvážný a ztratil hodně bojovníků a nemůže už stádo chránit. Strakatí buvoli už do cíle nedorazí. Tam na severu čeká Rudý Mrak a Cheyen Dva Měsíce s tisícem bojovníků. Brzy budete všichni mrtví. A strakatí buvoli jsou ztraceni.

Ukázal na svého mladého hbitého průvodce. „Toto je Short Pipe,“ zamumlal. „Vede naše mladé bojovníky. I on sem přišel, aby viděl. A neviděl nic jiného než my. Řekne to našim bojovníkům a my mu nebudeme moci odporovat. Naši bojovníci opustí své vesnice a odejdou k Sedícimu Býkovi. Budou velmi rozzlobení, protože budou zklamaní a jejich rodiny budou muset hladovět. Budou se cítit zrazení a potáhnou se Sedícím Býkem do boje. Je tedy zbytečné, abyste nasazovali své životy a pokoušeli se hnát strakaté buvolky dál. Vzdejte to a vraťte se. Nikdo už ve vás nevěří. Přijdete v každém případě pozdě, i kdyby se stal zázrak. Přišli byste pozdě. Nikdo už na vás nečeká. Odepsali vás. Věci se ubírají úplně jiným směrem. Na vině jsou vaši náčelníci. Nedali vám podporu. Toť vše!“

Učinil uctivé gesto a chtěl se odvrátit.

Ale zadržel ho klidný Rebův hlas.

„My strakaté buvoly k cíli doženeme. Proč je vaše víra tak malá? Proč v nás nevěříte? Náčelníku, musíte své bojovníky udržet ve vesnicích ještě deset dní. Nesmíte je ještě nechat odejít. My k vám se stádem přijdeme. Dodržíme slovo a dopravíme do vašich vesnic maso pro dlouhou zimu.“

Tři náčelníci se na něj zadívali vážně. Mladý Short Pipe ale zavrtěl hlavou a řekl pár rychlých slov. Pak zmlkl.

Slovo si vzal opět Bull Horse. V jeho hlase bylo teď trochu víc zatrpklosti než předtím.

„My staří náčelníci, už nemáme žádnou moc. Strakatí buvoli nejsou také všechno, co jsme měli dostat. Bylo nám přislíbeno mnoho vozů s nákladem. Měli jsme dostat příkrývky, jídlo a spoustu dalších věcí. A nedostali jsme nic! Oklamali nás, podvedli, jako už tolikrát. A protože jsme celý rok žili v míru u Powder River, nemohli jsme vyjízdet na lov a dělat si zásoby. Seděli jsme u Powder River a čekali na splnění slibů. A teď přichází zima. A my, staří náčelníci, už nemáme žádnou moc. Ztratili jsme důvěru našich vesnic, protože jsme věřili velkým náčelníkům bílých, protože jsme nikdy nepochybovali o tom, že dodrží své slovo ... a že nás nezradí. Nemáme už co říci. Věci se ubírají svým vlastním během.“

Zmlkl hluboce roztrpčen, učinil znamení úcty a chtěl opět odejít.

Ale opět to byl klidný hlas Reba Warda, který ho zadržel.

Reb Ward řekl zcela klidně a jasně: „Dobrá! Ale řekněte ve svých vesnicích, že strakaté buvoly přece jen přiženeme. Slíbili jsme to. – I když už mladí bojovníci odejdou, stádo přiženeme. Ženy, starci a děti nesmějí hladovět. Nesmějí pykat! Přiženeme stádo na sever, jak jenom budeme moci.“

Když zmlkl, Short Pipe se na něho udiveně podíval. Pak

se obrátil na Bull Horse a cosi rychle řekl. Starý náčelník to hned přeložil: „Short Pipe říká, že jeho bojovníci nebudou bojovat proti vám, pokud nasytíte naše ženy, starce a děti.“

„Pak by nám neměl cestu křížit ani Rudý Mrak. Pak byste nás měli nechat nerušené dojít až na sever,“ řekl Reb rychle.

Ale Bull Horse zavrtěl hlavou. „Naši bratři s vámi vedou válku,“ prohlásil. „Chtějí vás zabít. A až vás usmrtí, zmocní se vašich strakatých buvolů. Potom přivezou maso nebo alespoň část z něj do našich vesnic oni. Potom ukážou, jak jsou silní. Zabijí vás. Je válka.“

Obrátil se, vyšvihl se na svého koně a odjel. Tři ostatní Indiáni ho následovali. Major udělal pohyb, jako by chtěl Short Pipe zastavit.

Ale nechal toho.

Když Indiáni zmizeli, řekl Reb klidně: „Já poženu dál, chlapi. I když nám už nikdo nevěří. Armáda a až dosud mírumilovní Indiáni to vzdali. Ale já ženu dál. Možná přece jen nedorazím pozdě. Kdo z vás chce, může toho nechat. Plukovník Lorrington zaplatí každému, kdo bude chtít odjet.“

Ale všichni se na něj usmáli.

Brazos Jim pak řekl za všechny: „Když už v nás nikdo nevěří, tak to těm hlupákům asi musíme dokázat, ne? Hoj, nikdo z nás ještě neuzavřel parádnější sázku.“

A všichni souhlasně přikývli.

Protože tu sázku uzavřela parta Texasanů. Vsadili svou víru a odvahu proti: nevěře a zoufalství.

Táhli dál.

Dalšího dne je napadlo několik skupin bojovníků, které

si zřejmě chtěly ověřit jejich odvalu.

Třetího dne počet útoků vzrostl. A přesto pochodovalo stádo dále k severu. Texasané se pokaždé bili jako ďábli a jednotka majora Wayneho je podporovala, seč mohla.

A když šlo tentokrát zvlášť do tuhého, protože je napadla horda, která jim chtěla odehnat koně, tu nejenže Jimu Ringovi část mužstva rychle pomohla.

Bylo to ještě něco jiného, co rudoši zažili.

Ano, byl to pro ně zvláštní zážitek.

Zaslechli pravý texaský pokřik, onen pokřik, se kterým útočila v občanské válce texaská brigáda.

Začínal hlubokým chraptivým hrdelním zvukem. A toto bručení se postupně měnilo v pronikavě vysoký tón, který byl uším přímo nesnesitelný.

Byla v něm divokost, odvaha, chuť do boje a odvážný vzdor.

A pak začalo mocně, bučet stádo. Bylo vyplašené. Pět tisíc dlouhorohých krav mávalo ocasy a dvacet tisíc kopyt způsobilo mohutné dunění. Dobytek se rozběhl na sever!

Byl to zběsilý úprk.

Prach se zvířil na míle daleko.

Pronikavé hlasy jezdců byly slyšet v dalekém okolí.

Vypuklo peklo.

Zdivočelé krávy utíkaly tak rychle jako koně. Když už se dobytek dostane do takového tempa, běží často padesát mil v kuse.

Dunící stádo neurazilo ještě ani tři míle, když se za ním konečně v plném počtu zformovala parta honáků i jednotka majora Waynea. Obklopili oba vozy i skupinu koni a hnali se za stádem.

Mnoho neviděli, protože se hnali v mračně prachu, který zvedlo stádo. Prach ale hned za nimi odvíval silný východní vítr. Tak to šlo asi deset mil, pak patnáct. Koně už začali sípat. Některé krávy začaly zaostávat. Slabší

zvířata, která měla zranění od kravských rohů, nebo pokulhávala, spadla a byla rozdupána, ale odpadávala i zvířata zesláblá.

Reb Ward a Emmet Ketshum vyjeli i oblaku prachu a podívali se nazpátek.

A jejich tušení bylo správné. Divoký texaský pokřik uvedl stádo do trysku v pravý čas.

Projeli středem tisíce halekajících Chcyenů a Siouxů, kteří šli říticímu se stádu z cesty, protože nechtěli být rozdupáni a rozneseni na kopytech.

Siouxové tedy udělali stádu místo a stáhli se po obou stranách. Ale za stádem se ty početné bojové skupiny zase jednotily v jednu celistvou masu.

Reb Ward a Emmet Ketshum sotva vyjeli z oblaku prachu a všechno viděli.

Spatřili několik náčelníků v čele rozzuřených bojovníků. Byl to impozantní pestrobarevný val. Pomalovaní koně, pestrobarevní Indiáni, pera, kopí, barevné plédy a ozdoby, válečné ornamenty, chocholy. Jednou věcí si však byli jezdci jisti: rudoši jeli rychleji než stádo. Pomalu je doháněli. Za pár minut dorazí až k vozům bělochů a přepadnou je desetinásobnou přesilou.

Přes ten mohutný úprk stáda dopadlo všechno vlastně podle přání rudochů. Běloši jsou teď na útěku a oni je pronásledují. To Indiány rozpálilo, protože nic je netěší tak, jako lov na bělochy.

Reb Ward a Emmet Ketshum pobídli své koně a brzy byli u posledního vozu.

Ten vůz řídil Pancake. Byla v něm výstroj mužstva. A jeli v něm i tři ranění, kteří tu ďábelskou jízdu nesnášeli zrovna dobře. Ale cesta byla ještě to nejmenší zlo.

Kromě Pancakea, který práskal bičem, a tří zraněných mužů, seděl ve voze ještě jeden. Byl to Big Tim Donald.

Big Tim byl kdysi pyrotechnikem a zbrojířem u armády.

Během války v severní armádě vyhazoval do vzduchu celé vlaky.

Reb Ward zajel až těsně k vozu a vší silou do něho zakřičel: „Čertova vajíčka, Time! Dvě minuty! Vajíčka! Dvě minuty!“

Pro každého laika jsou ony „dvě minuty“ vlastně tajemstvím. Pro Big Tima Donalda však ne. Ten věděl přesně, jak dlouhou zápalnou šňůru musí odstříhnout, aby soudek se střelným prachem vybuchl přesně za dvě minuty.

A udělal to velice rychle a obratně.

Pak rychle za sebou shodil z vozu tři soudky s kvalitním střelným prachem. Ke každému soudku byl připevněn knot, který hořel dál a pád na zem mu vůbec nevadil.

Reb Ward a Emmet Ketshum zase vyjeli z prachu, aby se na věc podívali.

Dokonce zastavili koně. Na chvíli se prach za stádem, jezdci a vozy rozplynul, takže se mohli dívat, jak soudky zaúčinkují. Rudoši byli za chvíli u nich, ale nevěnovali těm třem předmětům pozornost a valili se přes ně dál.

A pak se ozvaly dvě hromové rány – jen dvě! Takže se zápalnou šňůrou třetího soudku se muselo něco stát.

Veselé to všechno rozhodně nebylo a Reb a Emmet se dokonce zapomněli usmát. Nebylo ovšem divu, protože rudoši jim přece usilovali o krk.

Obě čertova vajíčka detonovala uprostřed rudé hordy.

Tlak vzduchu způsobil, že všechno v okolí bylo vymršťeno. Nastala ohromná vřava. A v tom vybuchl i třetí soudek.

Zmatek byl nepředstavitelný.

Je však třeba dodat, že účinek byl spíše odstrašující, protože Reb Ward nepřikázal do střelného prachu přisypat kusy olova nebo železa, jak to později křesťané dělali ve světových válkách, aby pobili co nejvíce obětí.

Ne, nevybuchly tedy šrapnely. Byl to pouze čistý střelný prach.

Jistě, byli i mrtví, ale ne tolik, kolik byste řekli. Bylo hodně raněných, ohluchlých, vystrašených a takových, které výbuch vymrštil do vzduchu. A vystrašení koně jistě způsobili Indiánům i spousty zlomenin.

Bylo jasné, že rudoši se prozatím dalšího pronásledování vzdají, protože měli teď jiné starosti. A docela jistě byli na chvíli dočista ohromeni. Zapochybovali určitě o kouzlech svých šamanů a museli se nejprve zřejmě poradit, zda by nebylo možné bělochy vyřidit nějakým jiným způsobem. Stádo zatím se stejným duněním uhánělo k severu k dalekým horám podél údolí Powder River.

Dlouhorohým kravám se někdy přezdívá rohatí králíci a teď to zase potvrdily. Běžely ještě mnoho hodin, dokud se nesnesla noc a řeka poněkud nezbrzdila jejich úprk.

Vypily z toku téměř všechnu vodu a shromáždily se na palouku ve svitu měsíce.

A když unavení honáci oné noci drželi stráž, nedívali se tentokrát k severu, ale daleko na jih, kde se za obzorem rozlévala rudá záře válečných ohňů.

Opět končil jeden den. Zvlášť krušný a namáhavý den. Ale jsou ještě naživu. Stádo je pořád v jejich rukou a postoupili zase o hodný kus k severu.

Emmet Ketshum, zkušený skaut, zavětril jako první, i když vlastně ještě nebylo co větrít.

Probudil Reba Warda. Pak oba vstali a zadívali se k severu. Do nedávná totiž vítr foukal od západu na východ. Ale teď nastalo naprosté bezvětrí. A oteplilo se – až podezřele, když si uvědomíme, že byl listopad.

Reb Ward a skaut se vyšvihli do sedel a odjeli ke stádu. Náhle spatřili podivný úkaz. Užasli, protože na dlouhých rozích krav se náhle roztančily plaménky. Reb Ward přejel dlaní po hřívě svého koně a hned završely elektrické jiskry. Stádo se s bučením semknulo dohromady. Kravám neustále na špičkách rohů tancovala namodralá světýlka. Začínala být cítit síra ...

„Blizzard ...“, zavrčel Emmet Ketshum, „Rebe, valí se na nás pořádný vítr. – A jestli se tvoji hoši teď nebudou bít jako ďábli, tak přijdeš o stádo.“

Opět zmlkli a naslouchali.

A pak ucítili od severu první ledový poryv větru. Byl chladný jako smrt a pronikal člověku až do morku kostí.

Přijel k nim jeden z hlídačů.

„Hoj!“ zafuněl.

„Joe, začněte hnát stádo na východ. Nechci, aby nás to zatlačilo na jih, rozumíš? Na východě jsou kopce. Poženem na východ! Rychle, Joe!“

Jezdec strhl svého koně a brzy nato projížděl s pokřikem kolem stáda.

„Rychle, rychle! Stádo se hnulo! Vpřed! K východu! Na východ, hoši! Blíží se blizzard! Na východě nás ochrání hory! Na východ!“

Tábor ožil.

Reb Ward vydával rychlé povely. Jezdci se zachumlali a vzali příkrývky i pro muže u stáda.

Mezitím všichni ucítili druhý a třetí poryv ledového větru. Velice se ochladilo, nastala taková zima, že Bucku Fargovi přimrzla dlaň ke kovovému rámu kola.

Na severu se zatmělo. A docela z dálky se ozvalo temné dunění a hvízdání. Se čtvrtým nárazem větru se přihnul i sních.

Všichni jezdcí teď byli u stáda i vojáci! Věděli, že teď musí vybojovat nejtěžší bitvu svého života. Budou-li mít

štěstí, potrvá to jen pár hodin. Ale může to být i několik dní.

Unavená zvířata se nechala ochotně hnát, i když by velice ráda zahnula k jihu. Stádo se dostalo do úžlabiny.

A vtom se rozpoutalo peklo. Kousky ledu veliké jako ořechy se sypaly k zemi. Teplota stále ještě klesala a svištění větru bylo stále vyšší a pronikavější.

Stádo táhlo v těsném sevření a se svěšenými hlavami. Noc najednou zbělela, protože odevšad vířil sníh a vítr ho bičoval všemi směry.

Bylo to hotové peklo. A v tomto ledovém pekle hnalo více než dvacet Texasanů a asi třicet vojáků pětitisícové stádo dobytka.

Když přišlo ráno, jezdci kolem stáda si toho ani nevšimli, kolem nich bylo všude bílé peklo a ani hory, jimiž teď hnali, jim neposkytovaly velkou ochranu.

Zvířata občas zapadla po pás do sněhu.

Pozdě odpoledne se pak uchýlili do chráněného kaňonu, aby si tam odpočinuli do následujícího dne.

Pak hnali stádo dál, stále pod ochranou kopců a stále hlubším sněhem.

Potom zahnuli k severu.

Vesnice Indiánů ležely dost těsně vedle sebe na severním břehu Powder River.

Stany stály v hlubokém sněhu. A ve vsích už nebyli žádní bojovníci. Odjeli, aby se přidali k Sedícímu Býkovi a bojovali po jeho boku. Odjeli, aby neujídali svým rodinám z nuzných zásob.

Z jednoho stanu se vybelhala stařena, aby nahrabala do kotlíku trochu sněhu. Její vnučka právě porodila dítě. Stařena z toho neměla zrovna radost, protože věděla, jak

bude zima krutá a jak velký bude hlad.

Ale vtom se náhodou podívala k jihu.

Tam na druhém břehu se vynořil jezdec.

Stařena hlasitě vykřikla, trochu podivně, protože hned zaslechla i bučení krav. Myslela si, že to bučí buvoli.

A pak se rozhrnuly otvory i u ostatních stanů.

Z jednoho vyšel starý náčelník Bull Horse, i on spatřil na druhém břehu jezdce.

„To je velký náčelník z jihu a opravdu k nám vede strakaté buvoly. Zvítězil nad všemi nepřáteli a přemohl dokonce i boha větru! Ne, Waniyetula ho musel ochránit! Tak je to!“ Když náčelník vyřkl tato slova, odešel ke břehu a zvedl ruku. Také Reb Ward zvedl paži.

Za ním se objevovali další jezdci: Jesse Lee, Emmet Ketshum, plukovník Lorrington, major Terz Wayne.

Pak se vynořily vozy a pak stádo koní. A nakonec se ze svahu spustila první kráva a opatrně vstoupila na sněhem pokrytou zamrzlou řeku.

Hlasy honáků byly pronikavé a ostré. Práskaly biče.

Do cíle Reb Ward nepřihnal všech pět tisíc krav. Bylo to něco přes čtyři tisíce vyhublých a vyčerpaných zvířat.

Ale přesto to byl zázrak!

Zatímco se v indiánských vesnicích ta zpráva zázračnou rychlostí rozšířila a za Bull Horsem se shromáždilo mnoho žen, dětí a starců, přijel na jejich břeh jako první Reb Ward. Zastavil před náčelníkem. Tvář Reba Warda byla vyhublá, vpadlá. Oči měl podlité krví a podivně se mu leskly. Ve vousech měl kousky ledu a kalhoty měl přimrzlé k sedlu.

Ale smál se a přiložil na pozdrav dlaň na čelo.

„Náčelníku, tady je stádo! Je tady! Přivedl jsem ho.“

„Vidím, veliký muži,“ odpověděl Bull Horse. „Jsi skutečně velký muž, který drží dané slovo. Jsi větší než všichni ostatní muži, ať už jsou jakékoliv barvy pleti.“

Mnoho žen, starců a dětí ti bude vděčit za uchování života. Zůstaneš v našich srdcích. Sesedni, Synu Blizzardu, sesedni i se svými jezdci a ohřejte se u našich ohňů.“

„Na jednu noc,“ zamumlal Reb Ward a pohlédl ke stádu, které se zastavilo v úžlabině plné sněhu. „Na jednu noc, náčelníku. Potřebujeme trochu tepla. Ale už zítra zase pojedeme. Je válka, že?“

„Protože v tebe nikdo nevěřil a protože jsi jediný běloch, který dodržel své slovo,“ odvětil Bull Horse. „Kéž by bylo více takových, jako jsi ty.“

Nu a tím náš dnešní příběh končí.

Zbývá jen dodat, že Reb Ward dorazil o deset dní později do pevnosti Fort Terry a major Terz Wayne si padl do náruče se svou ženou.

Bylo pár dní po vánocích, když Reb Ward zase odvedl své muže z pevnosti. Sněhová pokrývka, která ležela nad krajem jako plátno, zmrzla. Kopyta se už koním nebořila.

Na kopci se Reb Ward se svými jezdci zastavil a ještě jednou se zadíval k pevnosti.

Pak ale ukázal k jihu a řekl:

„A teď jedeme do Texasu, hoši!“

KONEC

G.F. UNGER – CESTA SMRTI

Vydává MOBA, spol. s r. o., Brno, Kotlářská 53, tel. 05/75 09 49
ve spolupráci s Bastei-Verlag

Odpovědná redaktorka: Ivana Fabišíková

Technický redaktor: Stanislav Kašparec

Překlad: Pavel Sychra

Tiskne Moravská typografie, a. s., Brno

© MOBA, spol. s r. o.

© Bastei-Verlag, Gustav H. Lübbe GmbH & Co., Bergisch Gladbach

(Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha, č. j. 179/92, ze dne 17. 1. 1992)